

Ekonomická analýza podniku se zohledněním jeho lokalizace

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Radka Redlichová, Ph.D.

Vypracovala:

Bc. Šárka Rylichová

Brno 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci: **Ekonomická analýza podniku se zohledněním jeho lokalizace**

vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona. Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 15. května 2015

Tímto bych chtěla poděkovat své vedoucí diplomové práce Ing. Radce Redlichové, Ph.D. za odborné vedení a připomínky, které mi během tvorby diplomové práce ochotně poskytovala.

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá ekonomickou analýzou podniku se zohledněním jeho lokalizace. První část se věnuje vymezení pojmů týkajících se regionu, regionálního rozvoje a regionální politiky, ekonomické analýzy. Druhá část je zaměřena na aplikaci poznatků z literární rešerše. Tato část zahrnuje charakteristiku vybraného podniku, analýzu prostředí, ve kterém se podnik nachází a finanční analýzu.

Klíčová slova

Region, regionální rozvoj a regionální politika, ekonomická analýza, lokalizace

Abstract

This diploma's thesis deals with the economic analysis of the company, taking into account the localization. The first part deals with definition of terms related to region, regional development and regional policy, economic analysis. The second part is focused on application of knowledge from the literature review. This part includes a description of the selected company, analysis of the environment, in which the company operates and financial analysis.

Keywords

Region, regional development and regional policy, economic analysis, localization

Obsah

1. Úvod	7
2. Cíl práce	8
3. Region	9
3.1 Definice regionu.....	9
3.2 Regionalizace	10
4. Regionální rozvoj a regionální politika	13
4.1 Definice regionálního rozvoje	13
4.2 Aktéři regionálního rozvoje	14
4.3 Definice regionální politiky	15
4.4 Cíle a nástroje regionální politiky	17
4.5 Faktory rozvoje regionů	19
5. Ekonomická analýza	21
5.1 Analýza prostředí	22
5.2 Finanční analýza	27
5.3 Metody mezipodnikového srovnání	36
6. Metodika práce	38
7. Charakteristika podniku	39
7.1 Všeobecný popis podniku	39
7.2 Historie podniku.....	40
7.3 Profil podniku	41
7.4 Hospodaření v roce 2013.....	41
7.5 Personální politika.....	41
7.6 Organizační struktura společnosti	44
7.7 Lokalizace podniku.....	44
7.8 Postavení podniku v rámci odvětví v Jihomoravském kraji.....	46

8. Analýza prostředí	48
8.1 Charakteristika regionu	48
8.2 PEST analýza	49
8.3 Charakteristika konkurence.....	55
8.4 Vyhodnocení vlivu podniku na region	56
9. Finanční analýza	57
9.1 Horizontální analýza	57
9.2 Vertikální analýza.....	63
9.3 Analýza poměrových ukazatelů.....	67
9.4 Model predikce.....	76
10. Diskuze	77
11. Závěr	81
12. Seznam použité literatury	84
Přílohy	91

1. Úvod

V dnešní době existuje mnoho podniků, které tvoří tržní prostředí. Většina těchto firem se snaží dosáhnout hlavních cílů podnikání, kterými jsou dlouhodobá prosperita, stabilita na trhu a vytváření zisku. Každý podnik však disponuje jiným množstvím finančních, kapitálových a lidských zdrojů. Důležitost jednotlivých zdrojů se liší v souvislosti s typem podnikání. Vidina zisku se téměř u všech podnikatelů stává hlavní motivací k založení firmy. Obor podnikání však není snadný a často se stává, že firma nedosáhne tíženého výsledku a zkrachuje.

Aby k takovéto situaci nedocházelo, je zapotřebí zajistit kvalitní a schopný management, který se bude orientovat na ziskovost podniku. K tomu, aby byla firma úspěšná je také zapotřebí rozpoznat příležitosti, které se jí nabízí a využít jich. Neméně důležitá je identifikace hrozeb, které mohou ovlivnit chod celé společnosti. Pro fungování podniku je podstatné i to, kde se nachází, jeho lokalizace. Vliv na umístění socioekonomických aktivit mají lokalizační faktory, které jsou dány specifickými vlastnostmi určitého území. Podnikatel by měl mít přehled o tom, kdo bude jeho služby či výrobky kupovat a s jakým potencionálním množstvím zákazníků může počítat. Měl by také pečlivě sledovat svou konkurenci v regionu.

Vliv na regionální rozvoj mají jeho jednotliví aktéři. Proto v něm svou důležitou roli hrají i podnikatelské subjekty, které se v regionu nachází. Za nezbytné se proto považuje posuzování jejich ekonomické výkonnosti. K tomuto účelu se používá ekonomická analýza, která poskytuje podrobný obraz o tom, jak je podnik úspěšný. Pomocí ekonomické analýzy lze určit, v jaké situaci se firma aktuálně nachází a také napomáhá předpovědět pravděpodobný vývoj dané společnosti do budoucna. Z těchto důvodů představuje ekonomická analýza důležitý zdroj informací nejen pro vlastníky, ale i pro ostatní subjekty, které se o společnost nějakým způsobem zajímají. Přítomnost dobře fungujících podniků zlepšuje finanční situaci místních obyvatel, kterým poskytuje pracovní příležitosti a tím se zároveň tím zlepšuje i ekonomická situace celého regionu, protože dochází ke snižování nezaměstnanosti.

2. Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je zhodnocení ekonomické situace podniku se zohledněním jeho lokalizace. Tohoto cíle bude dosaženo prostřednictvím dílčích cílů:

1. Objasnění teoretických pojmů, které se týkají dané problematiky.
2. Sestavení ekonomické analýzy podniku a porovnání hodnot s konkurenčním podnikem a s průměrnými hodnotami daného odvětví.
3. Analýza prostředí, ve kterém podnik působí a posouzení jeho vlivu na region.
4. Doporučení pro zlepšení ekonomické situace podniku.

Na základě uvedených cílů je stanovena následující výzkumná otázka:

„Má společnost Bors Břeclav a.s. významný vliv na ekonomiku regionu?“

3. Region

3.1 Definice regionu

Existuje mnoho různých definic pojmu region. Některé jsou pojaté všeobecněji a jiné zase specifičtěji. Ve své podstatě nemůže být žádná považována za univerzální. Hoover a Giarratani (1999) tvrdí, že společným znakem všech definic je to, že region je určitá jednotná geografická oblast a na tuto oblast jsme schopni nahlížet jako na jeden objekt. V následujícím textu jsou uvedeny vybrané definice tohoto pojmu.

- Podle Touška (2008) představuje region určitou část geografické sféry. Považuje region za výsledek prostorové či územní diferenciaci geografické sféry, pro který můžeme použít termín prostorová jednotka.
- Bašovský a Lauko (1990) považují regiony za objektivně existující entity.
- Wokoun (2008) ve své publikaci uvádí, že regiony jsou výsledkem procesu abstrakce, zobecnění anebo konstrukce, to znamená specifického postupu jejich vymezování, který se nazývá regionalizace.
- Mates a Wokoun (2001) předkládají několik možných definic regionu. Podle těchto autorů je region realizační úrovní regionální politiky. Zároveň je i subjektem, který zastřešuje kooperaci obcí (dobrovolné svazky obcí). Na závěr zmiňují, že region lze považovat za produkt, který je tvořen rozmanitými prostorovými interakcemi. U tohoto pojetí je významným dynamickým prvkem interakce jednotlivých aktérů.
- V zákoně č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje je uvedena tato definice regionu: „*Regionem je územní celek vymezený pomocí administrativních hranic krajů, okresů, správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, správních obvodů obcí s rozšířenou působností obcí nebo sdružení obcí, jehož rozvoj je podporován podle tohoto zákona*“.

3.2 Regionalizace

Regionalizace spočívá ve vymezení územních jednotek, taktéž hodnotí funkci regionu, jeho polohu a postavení v regionálním systému (Balej a Anděl, 2005). Čadil (2010) rozlišuje dva základní způsoby regionalizace, které popisuje následovně.

V prvním způsobu vymezuje region jako území, které se vyznačuje určitými společnými znaky. Region lze například vytyčit podle podobného HDP/obyvatele. V takovémto případě hovoříme o tzv. homogenním regionu, kdy přestože je určitý region ve sledovaném znaku stejnorodý, v ostatních znacích se součásti regionu mohou lišit (heterogenita regionu). Druhým způsobem je tzv. funkční vymezení. Toto vymezení spočívá v tom, že se sledují zejména ekonomické vazby mezi jednotlivými subjekty v území a region je potom vymezen jako území, kde jsou vazby mezi subjekty intenzivní v rámci regionu a výrazně méně intenzivní mimo tento region (Čadil, 2010).

Existuje i další možnost, jak klasifikovat regiony. Děje se tak na základě různých kritérií či hledisek. Klapka a Tonev (2008) použili tato následující hlediska:

- odvětvová,
- metodologická,
- taxonomická,
- hledisko formy.

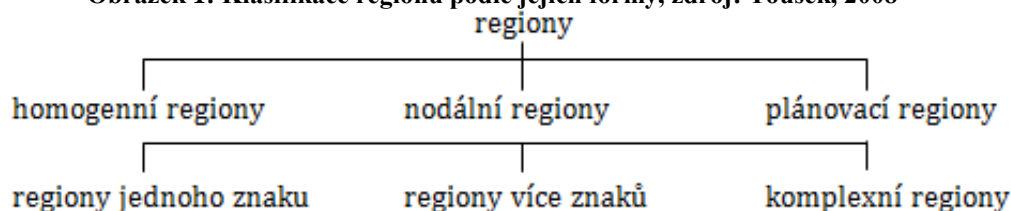
Odvětvové hledisko rozděluje regiony podle odvětví a podle toho jsou rozlišovány tři typy regionů: fyzicko-geografické, humánně-geografické a komplexně geografické (Krejčí, 2010). Fyzicko-geografické regiony se dále dělí podle fyzicko-geografických kritérií na litologické, geomorfologické, klimatické, hydrogeografické, pedogeografické a biogeografické. V rámci sociálně-geografických regionů můžeme identifikovat zemědělské, průmyslové, administrativní, rekreační a jiné regiony. Komplexní geografický region je výsledkem působení přírodních i sociálních procesů (Toušek, 2008).

Z hlediska metodologie vědy nás zajímá, k čemu regiony slouží a proč jsou vymezovány. Dziwowski (1967) definuje tři přístupy k regionu: region jako nástroj geografického výzkumu, region jako objekt geografického výzkumu a region jako nástroj managementu území. V případě prvního zmiňovaného regionu lze použít i název statistický region. Druhý v pořadí bývá označován jako cílový region a třetí jako plánovací region.

Z taxonomického hlediska jsou regiony rozděleny do dvou skupin: individuální a typologické regiony. Individuální regiony jsou vytyčeny na základě unikátních znaků a obvykle mají i vlastní jméno (např. Valašsko, Krkonoše, apod.). Zatímco typologické regiony jsou definovány na základě obecných a charakteristických vlastností sledovaných regionů (např. národní parky, regiony s hustou železniční sítí aj.) (Krejčí, 2010).

Posledním a podle mnohých autorů nejdůležitějším hlediskem je hledisko formy. Haggett (1965) vymezuje tři základní typy regionů. Homogenní regiony (neboli formální, uniformní, skalární regiony); nodální regiony (uzlové, vektorové, funkční, spádové); plánovací regiony (organizační nebo rozvojové).

Obrázek 1: Klasifikace regionů podle jejich formy, zdroj: Toušek, 2008

Další členění uvádí Harrop (1996). Ten rozděluje regiony na základě jejich hospodářského potenciálu do čtyř skupin. Nedostatečně rozvinuté periferní regiony, které se vyznačují zejména málo rozvinutou infrastrukturou. Upadající a staré industriální regiony, které se potýkají s problémem vysokého znečištění životního prostředí a vyčerpání tradičních přírodních zdrojů těžkého průmyslu (uhlí, železná ruda aj.). Centrální regiony pak spojuje s významnými metropolemi. Tyto regiony se vyznačují vysokou koncentrací obyvatelstva a kapitálu a vysokým ekonomickým

růstem. Poslední skupinu tvoří rychle se rozvíjející regiony. Ty jsou typické zejména pro nové průmyslové oblasti, kde je produkce založena na využití moderních technologií, které jsou šetrné k životnímu prostředí. Tyto průmyslové zóny jsou často propojeny s akademickými pracovišti.

Geografické hledisko představuje další možnost, jak vymezit region. V případě tohoto hlediska se jedná o tyto typy regionů: mikroregion, subnárodní (makro) region, region stát, geografický (makro) region. Mikroregion (např. Lednicko-valtický areál) odpovídá svou velikostí obcím až okresům. Subnárodní region (např. jižní Morava) má rozlohu, která odpovídá krajům. Region stát (např. Česká republika) může mít podobu státu až soustátí. Geografický region odpovídá velkým geografickým celkům, popřípadě kontinentům (Romancov, 2002).

Pro potřeby České republiky se regiony dělí na základě zákona č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje na státem podporované regiony a ostatní regiony. Státem podporované regiony jsou strukturálně postižené regiony, hospodářsky slabé regiony, venkovské regiony, ostatní regiony. Mezi ostatní regiony patří např. pohraniční regiony, bývalé vojenské prostory, oblasti postižené živelnou pohromou apod.

Na závěr této části je zmíněno vymezení územních jednotek NUTS v ČR pro potřeby statistické a analytické a pro potřeby Evropské Unie. Tyto jednotky jsou členěny následovně:

- NUTS 5 – obce,
- NUTS 4 – okresy,
- NUTS 3 – kraje (VÚSC),
- NUTS 2 – regiony soudržnosti (sdružené kraje),
- NUTS 1 – území celé České republiky (www.czso.cz).

4. Regionální rozvoj a regionální politika

4.1 Definice regionálního rozvoje

Regionální rozvoj je široký pojem, ale lze ho vidět jako obecnou snahu o snížení regionálních disparit prostřednictvím podpory ekonomických aktivit v regionech (www.oecd.org, 2015).

Definice regionálního rozvoje není zcela dána, přesto někteří autoři uvádějí, že regionální rozvoj lze chápat ve dvou přístupech – praktickém a akademickém. Dle praktického pojetí je regionálním rozvojem myšleno lepší využití a zvýšení potenciálu vymezeného prostoru vznikající v důsledku prostorové optimalizace socioekonomických aktivit a využití přírodních zdrojů. Toto zvýšení se projevuje v posílení konkurenceschopnosti soukromého sektoru, životní úrovni obyvatel, stavu životního prostředí apod. Uvedené praktické pojetí regionálního rozvoje najdeme zejména v souvislosti s činnostmi krajských, městských, obecních úřadů a soukromých společností. Akademický přístup považuje regionální rozvoj za aplikaci nauk, především ekonomie, geografie a sociologie, které řeší jevy, procesy a vztahy území, které jsou ovlivněny přírodně-geografickými, ekonomickými a sociálními podmínkami v daném regionu (Wokoun a kol., 2008).

Stejskal a Kovárník (2009) definují regionální rozvoj jako snahu o ekonomický rozvoj určitého regionu, čímž myslí: *„Růst socioekonomického potenciálu a úrovně regionu, aktivace využití místního rozvojového potenciálu, zvyšování konkurenceschopnosti apod.“*

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020 definuje regionální rozvoje jako: *„Komplex procesů, které probíhají uvnitř regionů a které se týkají pozitivních ekonomických, sociálních, environmentálních a jiných proměn regionu.“*

4.2 Aktéři regionálního rozvoje

V regionálním rozvoji hrají důležitou roli jeho aktéři a jejich zájmy a rozhodnutí. Maier (2012) za aktéry regionálního rozvoje považuje obyvatele regionu, firmy působící v regionu nebo ty, které do něj přicházejí, veřejnou správu a neziskové organizace, v nichž se obyvatelé za různými účely sdružují. Aktéři mohou vytvářet zájmové skupiny, s cílem prosazovat své různorodé zájmy, preference, potřeby či jen představy o budoucnosti rozvoje určitého regionu. Jednotlivé subjekty mají odlišné pohledy na to, co je a co není pro rozvoj regionu důležité či žádoucí, mají různé preference a často i různě chápou samotnou povahu či potřeby rozvoje regionu. Tato diferenciací je objektivní, jelikož odráží různé dílčí potřeby aktérů, jejich odlišné kompetence a role v regionálním rozvoji. I protichůdné zájmy jsou oprávněně předmětem úvah o nasměrování regionálního rozvoje, protože regionální rozvoj je komplexní proces, mnohostranně a složitě podmíněný. V případě aktérů z veřejného sektoru je jejich význam a vliv na rozvoj dán především jejich kompetencemi v oblastech souvisejících s regionálním rozvojem a které jsou dány příslušnou právní úpravou. Například obce mají jiné kompetence než kraj a ten má zase jiné kompetence než stát. Význam a vliv soukromých podnikatelských subjektů je dán především jejich ekonomickou velikostí a postavením v daném regionu. Rozhodování větší firmy je pro území zajisté významnější než rozhodování menší firmy. Přesto i malá firma může mít pro rozvoj regionu velký význam, jestliže představuje zárodek nového druhu hospodářských aktivit, nebo pokud představuje zdroj pro ostatní firmy, například svou inovační kapacitou. Menší firmy vytvářejí zájmová sdružení v tom případě, když chtějí získat důležitější roli v regionálním rozvoji. Takováto sdružení pak lépe konkurují velkým firmám i veřejné správě. Dopad rozhodnutí, která jednotliví aktéři dělají, závisí na rozsahu území, které chtějí ovlivnit.

Galvasová (2007) rozlišuje z věcného hlediska několik typů aktérů podle vztahu k řešenému problému či k připravovanému projektu:

- shareholders – podílejší se, tj. subjekty, které jsou detailněji zapojeni do procesu řešení či přípravy, podílí se na něm (např. spolupracující obce a podnikatelé),
- stakeholders – zainteresovaní, tj. subjekty, na které bude určitá aktivita působit (např. občané a jejich sdružení, návštěvníci aj.),
- placeholders – dotčení, tj. subjekty, v jejichž zájmovém území se aktivita realizuje (např. krajský úřad, správa národního parku, ministerstvo).

4.3 Definice regionální politiky

Důležitou součástí rozvoje regionu je jeho regionální politika, která se především snaží řešit problémy daného regionu. Petrůj (2013) regionální politiku interpretuje jako koncepční činnost státu, regionálních a místních orgánů s cílem přispívat k vyváženému a harmonickému rozvoji jednotlivých regionů.

Matoušková (1992) definuje regionální politiku jako *„soubor opatření a nástrojů, pomocí kterých má dojít ke zmírnění nebo odstranění rozdílů v ekonomickém rozvoji dílčích regionů“*.

Podle Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020 představuje regionální politika soubor intervencí, které ovlivňují rozložení ekonomických aktivit v území, přispívají k rozvoji infrastruktury a ke snížení nerovnováhy v sociálním rozvoji. Je to průřezová koordinační státní politika, která vytváří hlavní východiska pro formulaci regionálních přístupů v rámci sektorových a odvětvových politik. SRR ČR považuje za velmi důležitou vzájemnou vazbu například se sociální a průmyslovou politikou. Regionální politika ČR a podpora regionálního rozvoje prochází kontinuálním vývojem, který odráží regionální politiku Evropské Unie. V rámci politiky EU jde o koordinaci národních regionálních politik a o vlastní realizaci politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti formou finanční podpory rozvojových aktivit.

Blažek a Uhlíř (2010) vnímají regionální politiku jako politiku strategickou a do budoucna zaměřenou, která má být preventivním nástrojem tvorby a udržení

konkurenceschopnosti v globální ekonomice, prostředkem, který má zajistit, aby se v regionu realizovalo co nejvíce aktivit s vysokou přidanou hodnotou, která umožní vytvoření značného počtu kvalitně placených pracovních míst pro vysoce kvalifikované pracovníky.

Lauschmann (1973) tvrdí, že regionální politika je určena k ovlivňování hospodářské struktury regionu tak, aby přispěla ke zlepšení efektivity hospodářské struktury. V tomto smyslu identifikuje tři typy regionální politiky:

- růstově orientovaná politika – jejím cílem je optimální alokace výrobních faktorů,
- stabilizačně orientovaná politika – snaží se o relativně vyváženou hospodářskou strukturu v jednotlivých regionech,
- infrastrukturální orientovaná politika – usiluje o rovnoměrné vybavení jednotlivých regionů infrastrukturou.

Podle Blažka a Uhlíře (2011) má regionální politika dva základní způsoby pojetí: konvergenční a divergenční. V konvergenční je přirozenou základní tendencí vyrovnávání rozdílů mezi regiony. Divergenční pojetí je takové, kdy v průběhu vývoje dochází spíše k dalšímu prohlubování meziregionálních rozdílů.

Wokoun (2008) zmiňuje další dva přístupy k regionálnímu rozvoji, kterými jsou „tradiční“ a „moderní“. Tradiční regionální politika se shoduje s definicí konvergenční politiky, protože se také zaměřuje především na snižování regionálních rozdílů a orientuje se na otázky lokalizace kapitálu. Tradiční pojetí se zaměřuje na velké firmy a vyznačuje se značnou centralizovaností. Moderní regionální politika se soustředí především na problémy související s procesem rychlé restrukturalizace, podporuje inovativnost. Místo meziregionálního přerozdělování je zacílena na mobilizaci vnitřních zdrojů, informace, služby, malé a střední podniky. Pro tuto politiku je charakteristická silná decentralizovanost.

Gorzalak a Kukliński (1992) na základě principu regionální selektivity, což znamená zaměření podpory pouze na vybrané regiony dle určitých kritérií, rozlišují dva typy regionální politiky:

- „strategická“ regionální politika se orientuje na dosažení vnější konkurenceschopnosti státu jako celku tím, že bude posílena konkurenceschopnost jádrových aglomerací daného státu,
- „pojišťovací“ regionální politika si klade za cíl posílit vnitřní soudržnost státu a zmírnit ekonomické a sociální problémy v zaostávajících a strukturálně postižených regionech.

4.4 Cíle a nástroje regionální politiky

Cíle regionální politiky vycházejí z hlavních regionálních problémů, přičemž pro jednotlivá časová období dochází k jejich konkretizaci pokud možno tak, aby bylo možno kontrolovat jejich plnění a hodnotit účinnost použitých nástrojů. Za konkrétní cíl lze považovat například snížení výrazných meziregionálních diferencí v úrovni nezaměstnanosti v jednotlivých regionech (Kolektiv autorů, 2004).

Blažek a Uhlíř (2011) tvrdí, že cíle regionální politiky směřují v současnosti spíše ke konvergenci a lze je vymežit následovně:

- podpora oblastí s vysokou dlouhodobou nezaměstnaností,
- omezení další expanze již přetížených aglomerací,
- snížení meziregionálních rozdílů,
- zastavení migrace způsobené pracovními důvody,
- dosažení vyššího tempa růstu a plné využití pracovní síly,
- zajištění větší rovnoměrnosti v rozmístění ekonomických aktivit,
- uvedení regionů na samostatnou dráhu,
- udržování a posilování regionální identity a kultury (Blažek a Uhlíř, 2011).

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR řadí mezi cíle regionální politiky rozvoj regionů zaměřený na jejich soudržnost a zvyšování konkurenceschopnosti. Každý region by měl mít příležitosti ke svému vyváženému rozvoji, který bude odpovídat jeho potenciálu a specifikům.

Obecně můžeme říci, že nástroje regionální politiky navazují na její cíle, jelikož použitím těchto nástrojů dosahuje regionální politika vytyčených cílů. Tyto nástroje mohou mít různou podobu a v následující části budou uvedeny některé z nich.

První členění rozděluje nástroje regionální politiky do třech skupin, a to na makroekonomické, mikroekonomické a ostatní nástroje. Mezi makroekonomické nástroje patří fiskální a monetární politika a protekcionismus. V rámci fiskální politiky dochází k meziregionálnímu přerozdělování peněžních prostředků prostřednictvím státního rozpočtu, který je tvořen veřejnými příjmy a výdaji. Monetární politika ovlivňuje množství peněz v ekonomice. Její využití je však při řešení regionálních problémů velice omezené. Protekcionismus je ekonomický termín, pod kterým si lze představit státní ovlivňování dovozu prostřednictvím dovozních limitů a cel. Do mikroekonomických nástrojů lze zařadit nástroje realokace pracovních sil a kapitálu. Nástroje realokace pracovních sil představují prostředky, které podporují přemístění pracovních sil v rámci určitého území. Podpora může mít například podobu úhrady nákladů na stěhování, výkup nemovitostí, podpora při nákupu nového domu či bytu. Ostatní nástroje se člení na administrativní a institucionální (Kolektiv autorů, 2004).

Další kategorizaci navrhli Wokoun a Mates (2006). Podle nich se nástroje dělí na finanční a nefinanční. Do skupiny nefinančních nástrojů se řadí administrativní nástroje (legislativa), institucionální nástroje (instituce, řízení rozvoje, strategické plánování), věcné a jiné nefinanční nástroje (poradenství, propagace). Do kategorie finančních nástrojů patří neinvestiční a investiční pobídky (dotace, granty, úvěry), kapitálové podílnictví, daňová zvýhodnění (daňové prázdny, slevy na daních) a rozpočtová zvýhodnění (dotace).

Podle Ministerstva pro místní rozvoj je základním nástrojem regionální politiky Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014-2020. Tento strategický dokument zabezpečuje provázanost národní regionální politiky s regionální politikou Evropské unie a také s ostatními odvětvovými politikami, které mají vliv na rozvoj území. Ze SRR ČR vycházejí regionálně zaměřené rozvojové programy fi-

nancované výhradně z národních zdrojů nebo spolufinancované ze zdrojů Evropské unie (www.mmr.cz, 2015).

4.5 Faktory rozvoje regionů

Ekonomický rozvoj regionu je nutné posuzovat podle výchozí úrovně tohoto rozvoje. Jestliže bylo shledáno, že tato úroveň je poměrně nízká, je třeba dlouhodobého a intenzivního růstu, pokud je výchozí situace dobrá, nemusí být růst vysoký, nicméně by měl být stabilní. S ohledem na to, že měření vývoje regionálních rozdílů je problematické, lze konstatovat, že v krátkém a středním období (do 10 let) je regionální rozvoj spíše nerovnoměrný (Adámek a kol., 2006). Cílem jednotlivých států z hlediska hospodářské výkonnosti a úrovně je tedy sblížení regionů a sjednocování jejich ekonomické situace tak, aby se v rámci dané země nevyskytovaly markantní ekonomické rozdíly. Snaha o snížení disparit se týká hlavně ekonomického či sociálně-ekonomického hlediska (Redlichová, 2013).

Matoušková a kolektiv (2000) uvádí z faktorů, které ovlivňují ekonomickou úroveň tyto:

- lokalizace firem,
- intenzita vnitroregionálních vazeb,
- převažující organizační forma firem,
- demografická situace,
- přímé a nepřímé zásahy státní hospodářské politiky.

Mezi nejvýznamnější faktory regionálního rozvoje Bardziński (1994) řadí:

ekonomické faktory – zahrnují růst poptávky, růst kapitálu, zisky podniků, příjmy obyvatelstva, zaměstnanost, investiční výdaje aj.,

sociální faktory – rostoucí spotřeba a změny v její struktuře, míra a charakter urbanizace, změny v regionálním podvědomí, podpora podnikatelského myšlení, zkvalitnění veřejné správy aj.,

technické a technologické faktory – rozvoj výzkumu a techniky založený na zavádění technických a produktových inovací, zkvalitnění produkce, zlepšení technické infrastruktury, modernizace výrobních zařízení,

environmentální faktory – pokrok v oblasti ochrany životního prostředí, racionální řízení zdrojů,

politické faktory – způsob vykonávání moci.

Na rozvoj regionu mají vliv podnikatelské subjekty, které sídlí v rámci daného území. Za nezbytné se proto považuje posuzování jejich ekonomické výkonnosti. K tomuto účelu se používá ekonomická analýza, která poskytuje podrobný obraz o tom, jak je podnik úspěšný.

5. Ekonomická analýza

Pod pojmem analýza neboli rozbor se rozumí „všeobecná metoda zkoumání jednotlivých složek a vlastností nějakého předmětu, jevu, činnosti; myšlenkové nebo faktické rozkládání jednoho na mnohé, celku na části, děje na akty.“ V ekonomii jde o „zkoumání stavu a vývoje určitého ekonomického systému, jeho částí, okolí nebo určitého ekonomického jevu.“ (Kraus a Petráčková, 2001)

Synek (2009) chápe ekonomickou analýzu jako sledování daného ekonomického celku, jeho rozklad na jednotlivé složky a jejich detailnější zkoumání a hodnocení za účelem stanovení způsobů jejich zlepšení. Po rozkladu jsou dílčí části opětovně sloučeny do upraveného celku s cílem zlepšit fungování a zvýšit výkonnost subjektu. V tomto pojetí se ekonomická analýza se může týkat podniku (velkého, nebo malého), závodu a dalších vnitropodnikových útvarů. Jejím hlavním předmětem zkoumání je finanční činnost, ale zabývá se také ostatními činnostmi, které nemají finanční charakter. Takto pojatá analýza si klade za cíl zhodnotit současný stav a na základě tohoto stavu vytvořit návrhy na jeho zlepšení.

Zalai (1997) za první oblast ekonomické analýzy označuje analýzu souhrnných výsledků, která by měla být předmětem zájmu především vrcholového managementu. Druhý okruh tvoří parciální výsledky, o které by se měli zajímat příslušné odborové útvary. Tyto rozборы nazývají autoři jako rozборы výběrové, dílčí či tematické. Jako komplexní se označují rozборы první oblasti. Rozборы se dají klasifikovat jako pravidelné (periodické) a nepravidelné (neperiodické).

Podle Vebra (2000) je výchozím bodem každého hodnocení určení, komu a k jakému účelu bude sloužit. Typickými subjekty, které využívají ekonomickou analýzu jsou:

- management podniku,
- statutární orgány,
- akcionáři,
- zaměstnanci a odbory,
- finanční úřad,

- orgány statistiky,
- banky,
- investiční společnosti,
- věřitelé aj.

Jednotlivé skupiny stakeholderů budou mít odlišné požadavky na hodnotící kritéria výsledků ekonomické analýzy. Za základní typy těchto kritérií se považují standardy (plánované hodnoty), časová srovnání, konkurenční srovnání, obecné požadavky (způsob chování a jednání zaměstnanců). Hodnotící kritéria se dělí na ekonomická a mikroekonomická. Mezi ekonomické ukazatele se řadí především finanční ukazatele (např. velikost a struktura aktiv, zhodnocení kapitálu, ukazatelé likvidity). Mimoekonomické indikátory zahrnují například podíl výrobku na trhu, kvalitu managementu, image produktu, inovační schopnost podniku a mnoho dalších (Synek 2009).

5.1 Analýza prostředí

Podnik je obklopen prostředím, které má vliv na jeho činnost. Toto prostředí se dělí na vnější a vnitřní. Podle toho je odvozena vnější a vnitřní analýza. Analýzu vnějšího prostředí pak můžeme rozdělit na analýzu mikroprostředí a makroprostředí.

Obrázek 2: Vnější a vnitřní prostředí, zdroj: Jakubíková, 2008

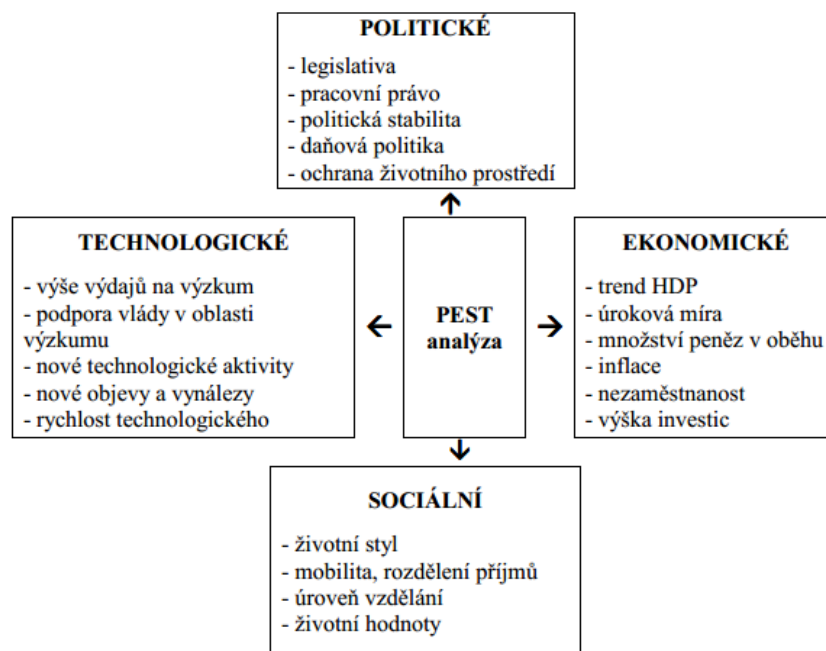
Analýza makroprostředí

Dle Kislingerové (2001) působí prvky makroprostředí na podnik jednosměrně a možnost jejich ovlivnění podnikatelským subjektem je nulová nebo mizivá. Mezi složky makrookolí patří vlivy:

- právní (zákony, podmínky, bariéry),
- politické (podpory, regulace, spolupráce),
- ekonomické (hospodářská politika, daně),
- sociální (společenská odpovědnost podniku),
- technologické (vědecko-technický pokrok),
- kulturní (tradice, zvyky),
- etické (etické principy).

Pro analýzu vnějšího makroprostředí se používá tzv. PEST analýza. Její název tvoří začáteční písmena čtyř oblastí, které na firmu působí: politická, ekonomická, sociální, technologická. Někdy bývá rozšiřována o legislativní a ekologické prostředí a pak je nazývána jako PESTLE analýza.

Obrázek 3: PEST analýza vlivu prostředí, zdroj: Bělohávek a Košťan, 2006

Politické a legislativní faktory, jako je například stabilita zahraniční a národní politické situace, členství země v Evropské Unii apod., znamenají pro podniky významné příležitosti a současně i ohrožení. Politické restriktce mají vliv na každý podnik prostřednictvím daňových zákonů, protimonopolních zákonů, regulace exportu a importu, cenové politiky, ochrany životního prostředí a mnoha dalších činností zaměřených na ochranu lidí, životního prostředí a domácích podnikatelských subjektů. Existence zákonů, právních norem a vyhlášek nejen vymezuje prostor pro podnikání, ale upravuje samo podnikání a může podstatně ovlivnit rozhodování o budoucnosti podniku. Ekonomické faktory plynou z ekonomické podstaty a hlavních směrů ekonomického rozvoje a jsou charakterizovány stavem ekonomiky. Rozhodování podniku je významně ovlivněno vývojem makroekonomických trendů. Základními ukazateli makroekonomického prostředí, které bezprostředně ovlivňují plnění základních cílů každého podniku, jsou míra ekonomického růstu, úroková míra, míra inflace, daňová politika a směnný kurz. Ekonomický růst zvyšuje spotřebu a příležitosti na trhu. Úroveň úrokové míry působí na celkovou výnosnost podniku a ovlivňuje strukturu použitých finančních prostředků a tím, že

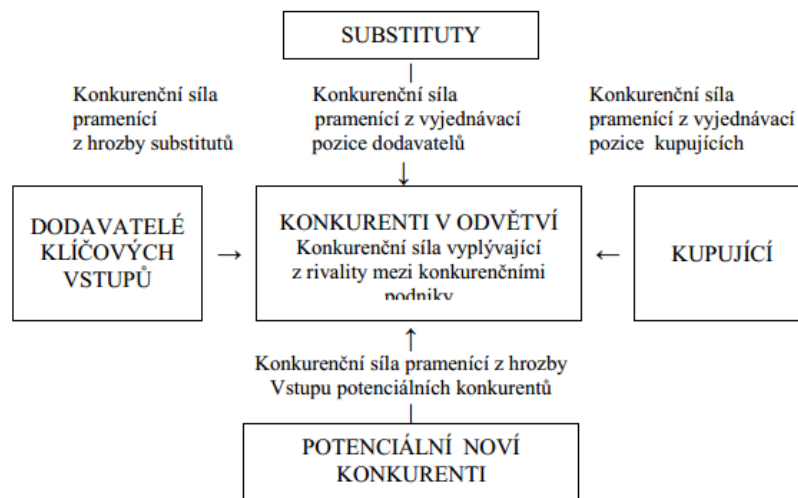
určuje cenu kapitálu, významně ovlivňuje investiční aktivitu podniku. Míra inflace je jedním ze základních indikátorů charakterizujících stabilitu ekonomického vývoje. Vysoká míra inflace může mít negativní dopad na investiční činnost podniku a bude tak limitovat ekonomický rozvoj. Dalším ukazatelem je devizový kurz, který ovlivňuje hlavně konkurenceschopnost podniků v zahraničí. Sociální a demografické faktory odrážejí vlivy, které souvisí s postojí a životem obyvatelstva a jeho strukturou. Stárnutí obyvatelstva vytváří mnohem více možností pro rozvoj oblastí spojených se zdravím či péčí o seniory. Životní styl obyvatel se zase odráží například ve způsobu trávení volného času. V souvislosti s rostoucím zájmem o lepší kvalitu osobního života nabízejí podniky svým zaměstnancům například pružnou pracovní dobu, delší dovolenou apod., namísto zvyšování platu. Technologické faktory představují inovační potenciál země a tempo technologických změn (Sedláčková a Buchta, 2006).

Analýza mikroprostředí

Dle Kislingerové (2001) je krokem, který navazuje na analýzu makroprostředí zhodnocení odvětví a relevantního trhu. Příslušnost podniku k danému odvětví determinuje jeho činnost než cokoliv jiného.

Relevantní trh představuje „bitevní pole“, na kterém svádí podnik souboj se svou konkurencí. Je zapotřebí, aby byl tento trh důkladně zmapován. Dobrým nástrojem k popisu konkurenční pozice podniku je Porterův model pěti sil (Vochozka, 2012). Porter (1994) rozeznává následujících pět konkurenčních sil: rivalita mezi konkurenčními firmami, hrozba substitutů, hrozba vstupu nových potenciálních konkurentů, vyjednávací síla dodavatelů, vyjednávací síla kupujících. Cílem tohoto modelu je pochopit síly, které působí v konkurenčním prostředí a identifikovat, které z nich mají pro podnik největší význam z hlediska jeho budoucího vývoje a které mohou být rozhodnutími managementu ovlivněny. Chce-li být firma úspěšná, je nezbytné, aby tyto síly rozpoznala, vyrovnala se s nimi, reagovala na ně a jestli je to možné změnila jejich působení ve svůj prospěch (Srpová, 2010).

Obrázek 4: Model pěti sil, zdroj: Porter, 1994

SWOT analýza

Podle Kozla (2006) představuje tato analýza jednoduchý nástroj pro stanovení firemní strategické situace vzhledem k vnitřním i vnějším podmínkám podniku. Poskytuje informace o silných (Strength) a slabých (Weakness) stránkách firmy a o možných příležitostech (Opportunities) a hrozbách (Threats). Cílem podnikatelského subjektu by mělo být omezit své slabé stránky, podporovat své silné stránky, využívat příležitosti plynoucí z okolí a snažit se předvídat a jistit proti potenciálním hrozbám. Pouze tímto způsobem dosáhne firma konkurenční výhody nad ostatními.

Obrázek 5: SWOT analýza, zdroj: Jakubíková, 2008

<p>Silné stránky (<i>strengths</i>)</p> <p>zde se zaznamenávají skutečnosti, které přinášejí výhody jak zákazníkům, tak firmě</p>	<p>Slabé stránky (<i>weaknesses</i>)</p> <p>zde se zaznamenávají ty věci, které firma nedělá dobře, nebo ty, ve kterých si ostatní firmy vedou lépe</p>
<p>Příležitosti (<i>opportunities</i>)</p> <p>zde se zaznamenávají ty skutečnosti, které mohou zvýšit poptávku nebo mohou lépe uspokojit zákazníky a přinést firmě úspěch</p>	<p>Hrozby (<i>threats</i>)</p> <p>zde se zaznamenávají ty skutečnosti, trendy, události, které mohou snížit poptávku nebo zapříčinit nespokojenost zákazníků</p>

SWOT analýza se skládá z původně dvou analýz, a to analýzy SW a OT. Jako první se doporučuje sestavit analýzu OT – příležitostí a hrozeb, které pocházejí

z vnějšího prostředí firmy, a to jak makroprostředí, tak i mikroprostředí. Po provedení OT analýzy následuje SW analýza, která se týká vnitřního prostředí podniku (Jakubíková, 2008).

5.2 Finanční analýza

5.2.1 Horizontální a vertikální analýza účetních výkazů

Horizontální neboli vodorovná analýza sleduje vývoj položek účetních výkazů v čase, hodnotí stabilitu a vývoj z hlediska přiměřenosti ve všech položkách. Horizontální analýza hledá odpověď na otázku: Jak se mění určitá položka v čase? Rozbor může být meziroční, kdy srovnáváme dvě po sobě jdoucí období, nebo za několik účetních období. Horizontální analýza se provádí dvěma způsoby. V prvním způsobu sledujeme relativní růst hodnoty příslušné položky rozvahy nebo výkazu zisku a ztráty, tj. poměříme hodnotu v období n k hodnotě v období předešlém ($n - 1$). V tomto případě provádíme podílovou analýzu. Ve druhém způsobu sledujeme absolutní růst hodnoty určité položky rozvahy nebo výkazu zisku a ztráty, tj. sledujeme rozdíl položky v období n a $n - 1$. Tuto analýzu pak nazýváme jako rozdílovou. Vertikální neboli svislá analýza sleduje proporcionalitu položek účetních výkazů vůči základní veličině. Svislá analýza hledá odpovědi na otázky: Mění se při vývoji podniku vzájemné proporce jednotlivých položek? Je struktura majetku, kapitálu i tvorby zisku stabilní, nebo dochází k vývoji? Cílem této analýzy je určit: podíl jednotlivých majetkových složek na celkových aktivech, podíl jednotlivých zdrojů financování na celkových pasivech, podíl jednotlivých položek výkazu zisku a ztrát na tržbách (Scholleová, 2012).

5.2.2 Analýza rozdílových ukazatelů

Dle Kovanicové (1999) slouží rozdílové ukazatele k analýze a řízení finanční situace v podniku a jsou označovány jako fondy finančních prostředků. Nejčastěji používaným rozdílovým fondem je čistý pracovní kapitál, který může být označo-

ván také jako provozní kapitál. Podle Růčkové (2008) je čistý pracovní kapitál část oběžných aktiv krátkodobého majetku, který je financován dlouhodobými finančními zdroji. Čistý pracovní kapitál můžeme také chápat jako určitou část prostředků, které by firmě umožnily v omezeném rozsahu pokračovat v její činnosti, pokud by musela splatit převážnou část nebo všechny své krátkodobé závazky. Představuje tedy finanční polštář pro případ nouze. Čistý pracovní kapitál umožňuje oddělit v oběžných aktivech tu část finančních prostředků, která slouží bezprostředně k úhradě peněžních závazků, od té části, která je relativně volná a manažer ji může využít ve finanční politice firmy. Čistý pracovní kapitál se vypočítá jako rozdíl oběžných aktiv a krátkodobých závazků.

5.2.3 Analýza poměrových ukazatelů

Nejčastěji používaným rozborovým postupem k účetním výkazům z hlediska využitelnosti jsou podle Růčkové (2008) poměrové ukazatele. Analýza poměrovými ukazateli vychází výhradně z údajů ze základních účetních výkazů. Využívá tudíž informace, které jsou veřejně dostupné a má k nim přístup i externí finanční analytik. Poměrový indikátor se vypočítá jako poměr jedné nebo několika účetních položek účetních výkazů k jiné položce nebo k jejich skupině. Podle Scholleové (2012) se pro potřeby finanční analýzy setkáváme s utříděním indikátorů do pěti skupin, které měří určitou stránku finančního zdraví podniku: ukazatele rentability, likvidity, aktivity, zadluženosti a kapitálového trhu.

Ukazatele likvidity

Hrdý a Horová (2009) uvádějí, že trvalá platební schopnost podniku je jednou ze základních podmínek jeho úspěšné existence. Firma je platebně schopná, když má ke dni splatnosti více pohotových peněžních prostředků, než je splatných závazků. Indikátory likvidity měří platební schopnost podniku pomocí poměru krátkodobých oběžných aktiv (zásoby, krátkodobé pohledávky, krátkodobý finanční

majetek) a krátkodobých dluhů (součet krátkodobých závazků, krátkodobých bankovních úvěrů a finančních výpomocí). Rozlišují se tři základní stupně likvidity, a to běžná likvidita (likvidita 3. stupně), pohotová likvidita (likvidita 2. stupně) a hotovostní likvidita (likvidita 1. stupně).

- a) Běžná likvidita patří k nejsledovanějším ukazatelům. Vyjadřuje schopnost podniku přeměnit svá oběžná aktiva na peněžní prostředky a uhradit své krátkodobé závazky. Hodnoty tohoto ukazatele by se měli pohybovat v rozmezí 1,5 – 2,5.

$$\text{běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

- b) Pohotová likvidita na rozdíl od ukazatele běžné likvidity vynechává v čitateli zásoby. Optimální hodnoty pohotové likvidity se nacházejí v intervalu 1 – 1,5.

$$\text{pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

- c) Hotovostní likvidita pracuje pouze s nejlikvidnějšími složkami aktiv. Doporučená hodnota by se měla pohybovat v rozmezí 0,2 – 0,5.

$$\text{hotovostní likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity podle Živělové (2013) měří, jak efektivně podnik hospodaří se svými aktivy. Pokud jich má více než je účelné, vznikají zbytečné náklady a tím i nízký zisk. Jestliže jich má naopak málo, přichází o tržby, které by mohl získat. Pomocí těchto ukazatelů může analytik zjistit, zda je velikost jednotlivých druhů aktiv v přiměřeném poměru k současným nebo budoucím hospodářským aktivitám podniku. Ukazatele aktivity patří k mezivýkazovým indikátorům, neboť přebírají údaje z rozvahy i výkazu zisku a ztráty. Obecně pro ukazatele aktivity platí následující vzorec. Kromě jednotlivých položek majetku může být dosazena i hodnota závazků. V porovnání s obratem pohledávek je pak možné identifikovat, zda daný podnik poskytuje nebo využívá obchodní úvěr. Tento ukazatel nám říká, kolikrát za rok se majetek obrátí. S tímto indikátorem přímo souvisí také ukazatel doby obratu, který nám říká, kolik dní průměrně trvá jedna obrátka.

$$\text{obrat} = \frac{\text{tržby}}{\text{majetek}}$$

$$\text{doba obratu} = \frac{365}{\text{obrat majetku}}$$

Ukazatele rentability

Synek (2006) uvádí, že ukazatele rentability neboli výnosnosti měří čistý výsledek podnikového snažení. Kombinují vliv aktivity, likvidity a zadluženosti, které ovlivňují čistý zisk podniku. Pro měření rentability se používají následující ukazatele.

$$\text{a) rentabilita celkových aktiv ROA} = \frac{\text{VH před zdaněním} + \text{nákladové úroky}}{\text{celková aktiva}} \times 100$$

$$\text{b) rentabilita vlastního kapitálu ROE} = \frac{\text{VH za účetní období}}{\text{vlastní kapitál}} \times 100$$

c) rentabilita celkového vloženého kapitálu ROCE =

$$\frac{\text{VH před zdaněním} + \text{nákladové úroky}}{\text{dlouhodobé závazky} + \text{vlastní kapitál}} \times 100$$

Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti se používají k hodnocení finanční stability podniku, jejíž podmínkou je rovnováha finanční a majetkové struktury firmy. Zadlužeností se rozumí situace, kdy podnik používá k financování svých aktiv a činností cizí zdroje (dluhy). Podnik by měl využívat cizí prostředky v případě, že výnosnost dodatečně získaného dluhového kapitálu je vyšší, než jsou náklady spojené s jeho použitím (tj. úrok placený z cizího kapitálu). K posouzení finanční struktury se používá několik ukazatelů zadluženosti, které jsou odvozeny z rozvahy (Hrdý a Horová, 2009). Ve jmenovateli těchto ukazatelů jsou vždy celková aktiva společnosti. Do čitatele lze dosadit celkové, dlouhodobé a krátkodobé závazky, podle toho, jestli chceme zjistit celkovou, dlouhodobou nebo krátkodobou zadluženost.

$$\text{zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková aktiva}} \times 100 (\%)$$

Synek (2006) uvádí, že finanční analýza prostřednictvím poměrových ukazatelů obvykle probíhá v těchto krocích:

1. výpočet poměrových ukazatelů podniku,
2. srovnání poměrových ukazatelů s odvětvovými průměry (odvětvová analýza),
3. hodnocení poměrových ukazatelů v čase (trendová analýza),
4. hodnocení vzájemných vztahů mezi poměrovými indikátory (v ČR obvykle pyramidová soustava ukazatelů, v USA Du Pont diagram),
5. návrh na opatření.

5.2.4 Analýza soustav ukazatelů

Pyramidová soustava ukazatelů

Pyramidová soustava ukazatelů se vyznačuje tím, že rozkládá vrcholový syntetický ukazatel postupně na dílčí analytické ukazatele a mezi ukazateli tvořící pyramidu existují pevné, matematicky definované vztahy. Základní myšlenkou této soustavy je postupný, stále podrobnější rozklad ukazatele, který co nejlépe postihuje základní cíl podniku. Při rozkládání se používají dva základní postupy - aditivní (součet nebo rozdíl dvou ukazatelů) a multiplikativní (součin nebo podíl dvou ukazatelů). Existují různé pyramidové soustavy ukazatelů (Knápková a Pavelková, 2010).

Pyramidový rozklad byl vyvinut v chemické společnosti Du Pont de Nomeurs a dodnes zůstává nejtýpčtějším pyramidovým rozkladem (Růčková, 2008). Podle Kislingerové (2001) umožňuje Du Pont rozklad identifikovat základní složky, které ovlivňují rentabilitu aktiv ROA (čistý zisk/aktiva) a rentabilitu vlastního kapitálu ROE (čistý zisk/vlastní kapitál). Základními tvary pak jsou:

$$ROA = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{aktiva}} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}} \times \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}}$$

$$ROE = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastní kapitál}} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}} \times \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}} \times \frac{\text{aktiva}}{\text{vlastní kapitál}}$$

5.2.5 Predikční modely

Bývají označovány též jako modely včasného varování a jejich cílem je diagnostikovat finanční situaci firmy a předpovědět její další vývoj pomocí jednoho čísla (Hrdý a Horová, 2009). Nejpoužívanější modely rozděluje Živělová (2013) do dvou základních skupin, a to:

- bonitní modely,
- bankrotní modely.

Bonitní modely jsou založeny na posouzení finančního zdraví podniku za pomoci bodového hodnocení za jednotlivé hodnocené oblasti hospodaření. Podle dosažených bodů, lze firmu zařadit do určité kategorie. Do této skupiny modelů patří například Kralickův Quicktest. Bankrotní modely si kladou za cíl identifikovat, zda hrozí firmě v blízké budoucnosti bankrot. Nejčastěji tyto modely vycházejí z předpokladu, že takovýto podnik má potíže s likviditou, s výší čistého pracovního kapitálu a s rentabilitou vloženého kapitálu. K bankrotním modelům lze řadit například Altmanův model (Z-skóre) a index důvěryhodnosti (Knápková a Pavelková, 2010).

Kralickův quicktest

Tento model patří k nejvýznamnějším bonitním modelům a byl vyvinut v roce 1990. Skládá se ze čtyř rovnic, podle kterých můžeme zhodnotit finanční situaci podniku. Model zahrnuje kvótu vlastního kapitálu, dobu splácení dluhu z cash flow, cash flow v tržbách a nakonec rentabilitu celkového kapitálu. První dvě rovnice posuzují finanční stabilitu firmy a další dvě hodnotí její výnosovou situaci. Na základě zjištěných hodnot jednotlivých ukazatelů se přidělí známka a konečný výsledek se vypočte jako prostý aritmetický průměr těchto ukazatelů. Jestliže podnik obdrží známku v intervalu 1-2, můžeme o něm říci, že je finančně stabilní (Vochozka, 2011).

Obrázek 6: Stupnice hodnocení Quick testu podle Kralicka, zdroj: Kralicek, 1993

Ukazatele	Stupnice hodnocení Kralicek (známky)				
	Velmi dobrý (1)	Dobry (2)	Středně dobrý (3)	Špatný (4)	Ohrožen insolvenčí (5)
Kvóta vlastního kapitálu	> 30%	> 20%	> 10%	< 10%	< 0%
Doba splácení dluhu v letech	< 3 roky	< 5 let	< 12 let	> 12 let	> 30 let
Průběžná známka 1: finanční stabilita	<i>Aritmetický průměr hodnocení kvóty vlastního kapitálu a doby splácení dluhu</i>				
Rentabilita celkového kapitálu	> 15%	> 12%	> 8%	< 8%	< 0%
Cash-flow v % podnikového výkonu	> 10%	> 8%	> 5%	< 5%	< 0%
Průběžná známka 2: výnosová situace	<i>Aritmetický průměr hodnocení rentability celkového kapitálu a Cash-flow v % podnikového výkonu</i>				
Celková známka	<i>Aritmetický průměr všech čtyř ukazatelů</i>				

Altmanův model (Z-skóre)

Tento model patří k nejvíce používaným představitelům bankrotních modelů. Jeho tvůrcem je americký profesor E. I. Altman, který vytvořil několik verzí indexu, jež sloužily k predikci finanční tísně sledovaných podniků. (Mulač, Mulačová, 2013). Dle Scholleové (2012) se Z-skóre skládá z pěti ukazatelů a zahrnuje v sobě rentabilitu, zadluženost, likviditu i strukturu kapitálu. K jednotlivým indikátorům je pak na základě empirických průzkumů přiřazena jejich váha. Z-skóre se uvádí ve dvou verzích:

- pro podniky obchodované na kapitálovém trhu:

$$Z = 1,2 \times X_1 + 1,4 \times X_2 + 3,3 \times X_3 + 0,6 \times X_4 + 1 \times X_5$$

kde

- X_1 = čistý pracovní kapitál/celková aktiva,
- X_2 = nerozdělený zisk minulých let/celková aktiva
- X_3 = EBIT (zisk před úroky a zdaněním)/celková aktiva
- X_4 = tržní hodnota vlastního kapitálu/účetní hodnota dluhů
- X_5 = tržby/celková aktiva.

Hodnota vypočteného Z-skóre se interpretuje takto:

- a) $Z > 2,99$ – firma je finančně zdravá a nehrozí jí bankrot,
- b) $1,81 < Z < 2,99$ – pásmo tzv. šedé zóny; o zdraví firmy nelze jednoznačně rozhodnout,
- c) $Z < 1,81$ – firma není finančně zdravá a hrozí jí bankrot.

- pro podniky neobchodované na kapitálovém trhu:

$$Z = 0,717 \times X_1 + 0,847 \times X_2 + 3,107 \times X_3 + 0,42 \times X_4 + 0,998 \times X_5$$

kde

- indexy X_1, X_2, X_3 a X_5 mají stejný význam,
- X_4 = vlastní kapitál/cizí zdroje.

Hodnota vypočteného Z-skóre se interpretuje takto:

- a) $Z > 2,9$ – firma je finančně zdravá a nehrozí jí bankrot,
- b) $1,23 < Z < 2,89$ – pásmo tzv. šedé zóny; o zdraví firmy nelze jednoznačně rozhodnout,
- c) $Z < 1,23$ – firma není finančně zdravá a hrozí jí bankrot.

Index důvěryhodnosti

S ohledem na české podmínky se pokusili finanční analytici sestavit více-kriteriální model pro hodnocení tuzemského podniku. Neumierovi zkonstruovali tzv. index důvěryhodnosti českého podniku, zkráceně IN05 (Živělová, 2013). Podle Fotra (2012) je tento index podpořen výzkumem velkého vzorku podniků z různých odvětví a má následující podobu:

$$IN\ 05 = 0,13 \times X_1 + 0,04 \times X_2 + 3,97 \times X_3 + 0,21 \times X_4 + 0,09 \times X_5$$

kde:

- X_1 = celková aktiva/cizí zdroje,
- X_2 = EBIT/nákladové úroky,
- X_3 = EBIT/celková aktiva,
- X_4 = výnosy/celková aktiva,

-
- $X_5 = \text{oběžná aktiva} / (\text{krátkodobé závazky} + \text{krátkodobé bankovní úvěry a výpomoci})$.

Vyjde-li:

- a) $IN05 < 0,9$ – podnik má finanční tíseň a spěje k bankrotu,
- b) $0,9 < IN05 < 1,6$ – podnik se nachází v šedé zóně a nelze přesně určit jeho budoucí vývoj,
- c) $IN05 > 1,6$ – podnik je finančně zdravý a vytváří hodnotu.

5.3 Metody mezipodnikového srovnání

Jednou z možností, jak zlepšovat úroveň podniku, je jeho srovnávání s jinými podniky. Za tyto podniky jsou obvykle považovány podniky stejného průmyslového odvětví nebo výrobního oboru, podniky vyrábějící stejný druh výrobku nebo poskytující stejné služby, konkurenční podniky. Podnik je srovnáván s průměrnými hodnotami v odvětví, oboru, se skupinou konkurenčních firem, ale také s nejlepším podnikem a s doporučenými hodnotami. K mezipodnikovému srovnání lze použít různé moderní přístupy (SWOT analýza, benchmarking, sektorová analýza, aj.) (Synek, 2007).

Kysligerová a Hnilica (2008) uvádějí, že metody mezipodnikového srovnání lze rozdělit na jednorozměrné a vícerozměrné. U jednorozměrných metod se porovnávají podniky pouze podle jednoho ukazatele a na základě výsledků zvoleného indikátoru je stanoveno pořadí firem. V takovýchto případech může být kritériem například zisk po zdanění, EBIT, ROE, ROA aj. Abychom měli komplexnější představu o jednotlivých podnicích, je dobré vytvořit pořadí firem podle více ukazatelů současně, což umožňují vícerozměrné metody. Těchto metod existuje několik, avšak nejčastěji jsou používány následující:

- metoda jednoduchého součtu pořadí – při její aplikaci seřadíme firmy v souboru podle každého ukazatele tak, že firma s nejlepší hodnotou daného ukazatele dostane pořadí n , následující nejlepší pak $n - 1$ atd. Kriteriační ukazatel k se vypočítá jako součet pořadí;

-
- metoda jednoduchého podílu – využívá střední hodnotu jednotlivých ukazatelů, kterou se podělí hodnota každého indikátoru v matici. Kriteriaální ukazatel vypočítáme identickým postupem jako v minulé metodě;
 - metoda bodovací – hodnotí firmy podle počtu dosažených bodů. Firmě, která v daném ukazateli dosáhla nejlepší hodnoty, se přidělí 100 bodů a ostatním firmám se budou přidělovat podle růstové tendence ukazatele (+1) nebo klesající tendence (-1). Kriteriaální ukazatel získáme stejným způsobem jako v předchozích případech součtem přes hodnoty ukazatelů podniku.;
 - metoda normované proměnné – využívá praktik mnoha statistických postupů, při kterých se jednotlivé zkoumané veličiny převádějí na bezrozměrná čísla takzvanou normalizací, která odstraňuje příliš velkou variabilitu dat uvnitř souboru. Kriteriaální ukazatel se opět vypočítá součtem hodnot ukazatelů.;
 - metoda vzdálenosti od fiktivního objektu – je považována za nejpřesnější metodu, protože ukazuje celkovou „vzdálenost“ firmy od vztaženého objektu. Taktéž pracuje s normovanými proměnnými, ale navíc zavádí jako vztažnou veličinu „fiktivní firmu“, která by dosahovala v daných kritériích nejlepších hodnot. Fiktivní firma slouží také jako norma a pro každou firmu se počítá vzdálenost od fiktivní firmy.

6. Metodika práce

Zdrojem informací pro diplomovou práci budou výroční zprávy společnosti a to především data z rozvahy a výkazů zisků a ztrát, podle kterých bude zpracována finanční analýza. K posouzení vlivu na region bude využito dat dostupných ze statistických ročenek Jihomoravského kraje.

Dílčího cíle 1) Objasnění teoretických pojmů, které se týkají dané problematiky, bude provedeno pomocí literární rešerše relevantních zdrojů o dané problematice.

Dílčí cíl 2) Sestavení ekonomické analýzy podniku a porovnání hodnot s konkurenčním podnikem a s průměrnými hodnotami daného odvětví bude zpracováno na základě teoretických poznatků z literární části a na základě hodnot jednotlivých ekonomických ukazatelů zkoumaného podniku vypočítaných z údajů účetních výkazů. Všechny ukazatele týkající se analyzovaného podniku budou zjištěny pro časovou řadu 2004 až 2013. Vybrané ekonomické ukazatele podniku budou srovnávány s hodnotami konkurenčního podniku a s hodnotami průměrně dosahovanými v odvětví. Odvětví je klasifikováno podle CZ-NACE, které od roku 2008 nahradilo klasifikaci OKEČ. V rámci CZ-NACE bude sledováno odvětví H – doprava a skladování. Za konkurenční podnik byl zvolen ČSAD Hodonín a.s. Komparace bude z důvodu změny klasifikace prováděna v letech 2008 až 2012.

V rámci splnění dílčího cíle 3) Analýza prostředí, ve kterém podnik působí a posouzení jeho vlivu na region bude provedena analýza regionu, ve kterém firma působí a také bude vyjádřen jeho vliv na danou společnost z hlediska vybraných aspektů. Pro možnost relativního vyjádření tohoto vlivu bude dále provedena komparace s vybranou konkurenční společností.

Poslední neméně důležitý cíl 4) Doporučení pro zlepšení ekonomické situace podniku bude zpracován na základě dosažených ekonomických výsledků společnosti.

7. Charakteristika podniku

7.1 Všeobecný popis podniku

Logo:

Břeclav a.s.

Název: BORS Břeclav a.s.

Sídlo: Břeclav, Bratislavská 26, PSČ 69062

IČO: 499 69 242

Datum vzniku: 1. ledna 1994

Kontaktní informace:

telefon: +420 519 444 200

fax: +420 519 444 203

e-mail: bors@bors.cz

internetové stránky: www.bors.cz

Předmět podnikání: opravy silničních vozidel; zednictví; hostinská činnost; provádění staveb, jejich změn a odstraňování; činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence; chov sportovních a dostihových koní; montáž, opravy revize a zkoušky plynových zařízení a plnění nádob plyny; výroba, instalace, opravy elektrických strojů a přístrojů, elektronických a telekomunikačních zařízení; výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona; provozování autoškoly; silniční motorová doprava – nákladní vnitrostátní provozovaná vozidly o největší povolené hmotnosti do 3,5 tuny včetně, - nákladní vnitrostátní doprava provozovaná vozidly o největší povolené hmotnosti nad 3,5 tuny, - nákladní mezinárodní provozovaná vozidly o největší povolené hmotnosti do 3,5 tuny, - vnitrostátní příležitostná osobní, - mezinárodní příležitostná osobní, - vnitrostátní veřejná linková, - vnitrostátní zvláštní linková, - mezinárodní linková, - mezinárodní kyvadlová; opravy ostatních dopravních prostředků a pracovních

strojů; klempířství a oprava karoserií; prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin (www.justice.cz, 2015).

Představenstvo

Předseda představenstva: Luděk Mikulecký

Místopředseda představenstva: František Zugar

Člen představenstva: Josef Haluza

Dozorčí rada

Předseda: Saskia Hyklová

Místopředseda: Hana Mikulecká

Člen: Martin Kocourek

Základní kapitál: 89 772 000,- Kč (www.justice.cz, 2015)

7.2 Historie podniku

Počátky společnosti sahají až do roku 1949. Vyčleněním z Autosprávy podniku ČSAD Kyjov vznikl dopravní závod 1004 Hustopeče u Brna. V rámci centralizace vznikl v roce 1960 jeden závod se sídlem v Břeclavi a s provozovny v Hustopečích a v Mikulově. V roce 1991 se závod ČSAD Břeclav společně se svými provozovny osamostatnil jako státní podnik. Během druhé vlny kupónové privatizace vznikla 1. ledna 1994 akciová společnost, rozčleněná na provozovny Břeclav, Hustopeče a Mikulov. Akciová společnost zaměřila své aktivity na provozování a rozvoj nákladní dopravy, neztrátové osobní dopravy, poskytování komplexních a kvalitních celních služeb, provozování veřejné čerpací stanice pohonných hmot a mycí linky. Od roku 2001 změnila společnost ČSAD Břeclav a.s. svůj název na BORS Břeclav a.s. Ke stávajícím činnostem připojila provoz autosalonu a servisu Renault. V tomtéž roce zahájila svou činnost i divize sportu otevřením nové tenisové haly BORS CLUB (www.bors.cz, 2015).

7.3 Profil podniku

Společnost se zaměřuje především na mezinárodní i vnitrostátní nákladní dopravu a osobní dopravu. V oblasti nákladní dopravy se podnik orientuje na státy Evropské unie, ale na přání zákazníka zabezpečuje přepravu i do dalších míst Evropy. V současné době disponuje 48 vozidly a všechny soupravy vozidel mají nosnost vyšší než 15t a splňují ekologické požadavky (CEMT). V rámci osobní silniční dopravy provozuje společnost městskou hromadnou dopravu v Břeclavi, pravidelnou příměstskou linkovou dopravu a také zájezdovou dopravu. V roce 2005 se firma zapojila do Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje. Kromě těchto dominantních činností se společnost zaměřuje také na celní služby, provozování čerpací stanice pohonných hmot, prodej a servis automobilů značky RENAULT a provozování sportovních aktivit (www.bors.cz, 2015).

7.4 Hospodaření v roce 2013

V roce 2013 bylo pro společnost hlavním cílem zvládnutí klíčového výběrového řízení v rámci IDS JMK a zvyšování kvality služeb nejen v oblasti osobní dopravy, ale i u všech dalších činností společnosti. Investice byly realizovány zejména v obnově vozového parku. Klíčovým faktorem dosažených hospodářských výsledků byly divize osobní a nákladní dopravy. Akciová společnost měla v roce 2013 zisk ve výši 4.561 tis. Kč a její roční obrat dosáhl výše 607,5 mil. Kč. Na výnosech společnosti se nejvíce podílela osobní a nákladní doprava. Její podíl na celkovém obratu činil více než 80 % (www.justice.cz, 2015).

7.5 Personální politika

Rok 2013 byl z personální stránky pestrý a byl velkou měrou ovlivněn výběrovým řízením IDS 5. etapa, na jejímž začátku začaly personální přípravy v letních měsících. Na konci téhož roku byly všechny personální změny úspěšně realizovány. Z hlediska vzdělávání zaměstnanců společnosti bylo v roce 2013 investováno přes

570 tis. Kč, s celkovým počtem úspěšných absolventů 422. Přibližně polovina školení byla realizována prostřednictvím vlastní autoškoly. Na vzdělávání čerpala společnost dotace z EU v rámci projektu „Vzdělávejte se pro růst II.“. Největším úspěchem ve zmiňovaném roce byla obhajoba prestižní ceny Zaměstnavatel regionu pro Jihomoravský kraj, ve které společnosti získala 2. místo v kategorii firem do 500 zaměstnanců a v rámci celé republiky pak obsadila pátou příčku (www.justice.cz, 2015).

V tabulce 1 je znázorněn počet zaměstnanců podle jednotlivých činností mezi lety 2004 až 2013. V oblasti nákladní dopravy se počty zaměstnanců v rámci desetiletého období různě měnily. V roce 2007 jich v této divizi pracovalo nejvíce (116) z celého sledovaného období a naopak nejméně (88) v roce 2009. Počet osob zaměstnaných v divizi osobní dopravy měl rostoucí tendenci až do roku 2009, kdy také zaměstnával nejvyšší počet osob (219) v této oblasti v období 2004 – 2013. Od roku 2010 se začal počet těchto pracovníků snižovat a v roce 2013 činil 194, což je o 25 osob méně než v roce 2009. Situace ve středisku celních služeb se v průběhu desetiletí nijak výrazně neměnila a to samé lze říci i o divizi čerpací stanice a divizi Renault. V oblasti sportu bylo v počátečních letech zaměstnáno okolo pěti pracovníků, avšak tento počet se zvyšoval a v roce 2012 zde pracovalo 11 osob. Počet osob pracujících v rámci ostatních činností měl převážně klesající tendenci.

Tabulka 1: Počet zaměstnanců dle jednotlivých činností v letech 2004 až 2013, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.justice.cz

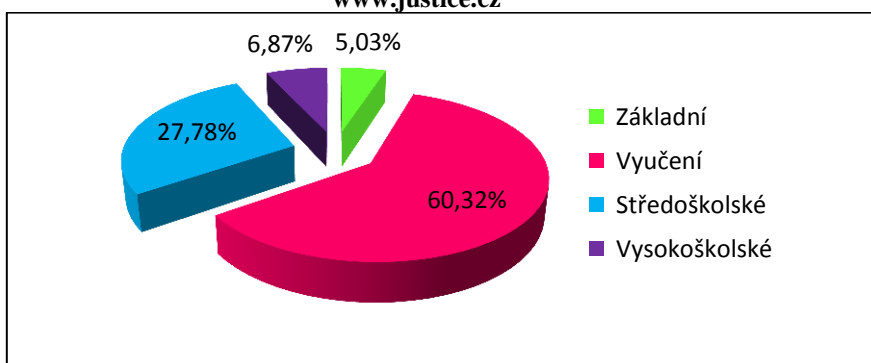
Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Divize nákladní dopravy	108	103	104	116	97	88	93	97	102	103
Divize osobní dopravy	117	137	149	150	205	219	212	209	201	194
Středisko celních služeb	13	14	12	13	12	14	14	14	14	13
Divize čerpací stanice	14	12	12	12	11	12	13	12	11	11
Divize Renault	7	9	9	9	9	9	10	9	9	10
Divize SPORT	5	5	5	6	8	7	11	11	11	9
Ostatní	71	65	53	51	51	47	42	33	49	38

Tabulka 2 obsahuje informace o věkovém složení zaměstnanců v období 2004 až 2013. V kategorii 20 let a méně zaměstnává společnost nejméně osob. Nejpočetnější skupinu zaměstnanců tvoří téměř po celé sledované období kategorie osob ve věku 31 až 40 let.

Tabulka 2: Věkové složení zaměstnanců v letech 2004 až 2013, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.justice.cz

Věk	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
20 let a méně	0	1	2	5	5	5	2	1	1	2
21 - 30 let	81	64	48	47	47	48	52	46	42	33
31 - 40 let	90	96	100	110	124	126	125	129	130	108
41 - 50 let	80	85	106	102	112	116	108	121	131	118
51 a více	84	85	88	93	105	101	108	99	93	117

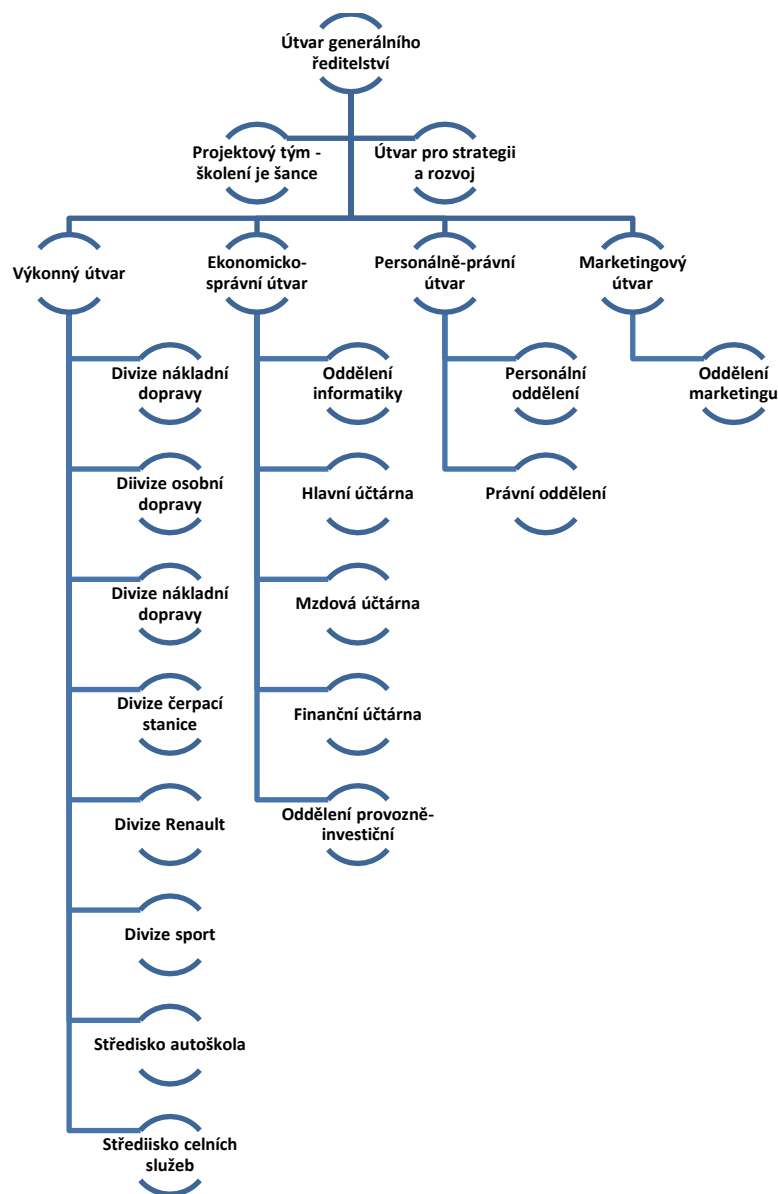
Graf 1: Kvalifikační struktura zaměstnanců v roce 2013, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.justice.cz

Graf 1 znázorňuje kvalifikační strukturu zaměstnanců společnosti v roce 2013. Jak lze vidět nejpočetnější skupinu tvořili vyučení. Přes 27 % zaměstnaných osob mělo nejvyšší dosažené vzdělání středoškolské. Vysokoškolské vzdělání mělo necelých 7 % a základní zhruba 5 %.

7.6 Organizační struktura společnosti

Obrázek 7: Organizační struktura společnosti, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.justice.cz

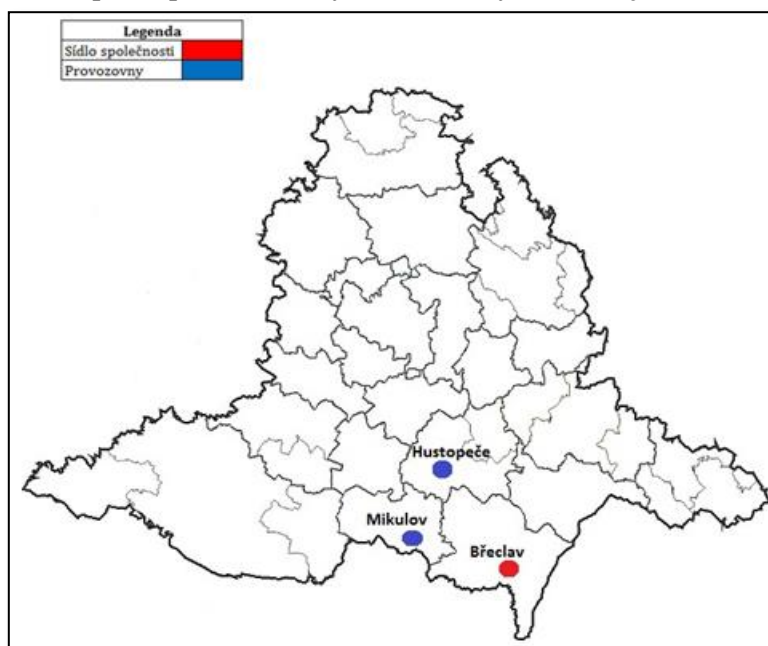

7.7 Lokalizace podniku

Společnost BORS Břeclav a.s. má své sídlo v Jihomoravském kraji, v okresním městě Břeclav. Jelikož se obec nachází v blízkosti hranic se Slovenskem a Rakous-

kem, představuje důležitou dopravní křižovátku mezinárodního významu. Územím města prochází velké množství silničních uzlů. Jedná se o dálnici D2 (Brno – Břeclav – státní hranice), kterou křižuje na exitu 48 silnice s celostátním významem I/55 (Olomouc – Uherské Hradiště – Břeclav – státní hranice). Na tuto silnici se v Poštorné napojuje silnice I/40 (Mikulov – Poštorná). Na exit 48 dálnice D2 se napojuje i silnice druhé třídy II/425 (Rajhrad – Břeclav – státní hranice). Obec se člení celkem na tři místní části: Břeclav, Poštorná a Charvatská Nová Ves. Celková katastrální plocha obce činí 7 719,3 ha. V obci žije celkem 24 956 obyvatel a podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu je 7,72 %. Ve městě působí celkem 5 483 podnikatelských subjektů.

Obrázek 8: : Lokalizace sídla společnosti a provozoven v Jihomoravském kraji, zdroj: vlastní zpracování, 2015, mapa: <http://www.srazcyklistu.cz/kesky/kestazeni/jihomoravsky.jpg>

Společnost má dvě provozovny, které taktéž sídlí v Jihomoravském kraji. Jedna se nachází v Hustopečích u Brna a druhá v Mikulově. Obě města jsou dobře dopravně dostupná. Hustopeče leží zhruba 30 km od Brna a územím města prochází dálnice D2 s exitem 25. Mikulov leží na důležitém silničním přechodu z České republiky do Rakouska na trase Brno – Vídeň a od jihomoravské metropole je vzdá-

len zhruba 50 km. Lokalizace těchto provozoven a sídla společnosti je znázorněna na obrázku 8.

7.8 Postavení podniku v rámci odvětví v Jihomoravském kraji

Tato podkapitola je zaměřena na postavení studovaného podniku v rámci odvětví v Jihomoravském kraji. Byla zde provedena komparace společnosti s odvětvím H – doprava a skladování podle klasifikace CZ-NACE v Jihomoravském kraji. Pro toto odvětví byly dohledány dva ukazatele v časovém úseku 2007 až 2012. První z nich udává počet ekonomických subjektů podle převažující činnosti a druhý, průměrný evidenční počet zaměstnanců.

V kraji bylo nejvíce ekonomických subjektů v odvětví dopravy a skladování v roce 2007 a to 7 971. Rok poté byl zaznamenán nejvýraznější úbytek těchto subjektů o 1028. Tento ukazatel se nevyznačoval jednoznačnou vývojovou tendencí a v průběhu období se neustále měnil.

Tabulka 3: Ekonomické subjekty podle převažující činnosti CZ-NACE v JMK, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.czso.cz

Ekonomické subjekty podle převažující činnosti CZ-NACE v JMK						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Celkem	269 365	276 783	275 189	283 202	291 162	294 308
z toho						
Doprava a skladování	7 971	6 943	7 086	7 114	7 203	7 073

Tabulka 4 obsahuje informace o vývoji průměrného evidenčního počtu zaměstnanců v celém Jihomoravském kraji, v odvětví H – doprava a skladování a ve společnosti Bors Břeclav a.s. Podnik zaměstnává průměrně 1,37 % z celkového počtu zaměstnanců v odvětví dopravy a skladování. V souvislosti s celkovým množstvím subjektů podnikajících v této činnosti v JMK, lze toto procento považovat za významné. Procentuální podíl společnosti na zaměstnanosti v daném odvětví neustále meziročně roste a v roce 2012 činil 1,50 %. Skutečnost, že tento podnik hraje důležitou roli z hlediska zaměstnanosti v kraji, dokládá fakt, že byl v roce

2012 vyhlášen nejlepším zaměstnavatelem v JMK a převzal pomyslné žezlo po Ji-homoravské Plynárenské, a. s. Vyplývalo to z vyhlášení výherců prestižní soutěže SODEXO Zaměstnavatel roku 2012.

Tabulka 4: Průměrný evidenční počet zaměstnanců podle CZ-NACE v JMK, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.czso.cz

Průměrný evidenční počet zaměstnanců podle CZ-NACE v JMK						
v tis. fyzických osob	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Celkem	463,9	481,9	444	440,9	444,5	444,7
z toho						
Doprava a skladování	30,8	29	28,4	28,1	26,8	26,5
v tom						
Bors Břeclav a. s.	0,357	0,393	0,396	0,395	0,385	0,397
Podíl	1,16%	1,36%	1,39%	1,41%	1,44%	1,50%

Dalším ukazatelem, který hodnotí postavení podniku v rámci daného regionu, je průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanců. Jak je patrné z tabulky 5, tak zkoumaná společnost vyplácí téměř ve všech letech vyšší průměrné hrubé příjmy než, které jsou vypláceny v odvětví. Výjimku tvoří pouze rok 2008, kdy procentuální rozdíl mezi společností a odvětvím činil -11,15 %. V roce 2011 byl tento rozdíl 8,84 %, což v absolutním vyjádření představovalo 1 754 Kč.

Tabulka 5: Průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců podle odvětví CZ-NACE v JMK, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.czso.cz

Průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců podle odvětví CZ-NACE v JMK						
v Kč, na fyzické osoby	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Celkem	19 252	20 763	21 703	22 026	22 506	23 253
z toho						
Doprava a skladování	18 074	19 540	19 885	19 931	19 831	20 516
v tom						
Bors Břeclav a.s.	19 427	17 362	20 287	20 173	21 585	20 917
procentuální rozdíl	7,49%	-11,15%	2,02%	1,21%	8,84%	1,95%

8. Analýza prostředí

8.1 Charakteristika regionu

Společnost BORS Břeclav a.s. se nachází v Jihomoravském kraji a sídlí v Břeclavi. Jihomoravský kraj se rozléhá v jihovýchodní části ČR při hranicích s Rakouskem a Slovenskem. Rozloha kraje činí 719 555 ha a žije zde přibližně 1 170 078 obyvatel. Jihomoravský kraj se skládá z 673 obcí a 7 okresů (Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov, Znojmo). Centrem kraje je Brno, které je významným sídlem justice, ekonomickým a správním centrem, městem vysokých škol a veletržním střediskem střední Evropy. Brno se může pochlubit i významnou architektonickou památkou vilou Tugendhat, která je od roku 2001 zapsána na seznamu světového dědictví UNESCO. Výhodou kraje je vynikající dopravní dostupnost a také strategická poloha na křižovatce transevropských silničních a železničních dálkových tras, které jsou důležité pro spojení se západní, východní, severní i jižní Evropou. Jihomoravský kraj se řadí k regionům, které mají významný ekonomický potenciál. V posledních letech zde roste zejména počet podnikatelských subjektů v hi-tech oborech (www.kr-jihomoravsky.cz, 2015).

V Jihomoravském kraji jsou různorodé přírodní podmínky, které mají vliv na způsob využívání krajiny a na způsob života v konkrétní lokalitě. V severní části kraje se nachází jeskynní komplexy Moravského krasu, které jsou známé především propastí Macocha. Jižní část kraje je rovinatá oblast polí, luk a vinic s lužními lesy podél řeky Dyje. Národní park Podyjí je ukázkou zachovalého říčního údolí v zalesněné krajině. Symbolem této části kraje je bezpochyby Lednicko-valtický areál a Pálava. Lednicko-valtický areál je od roku 1996 zapsán v seznamu světového dědictví UNESCO. Jde o fenomenální dílo knížecího rodu Lichtenštejnů. Ve východní části se nachází biosférická rezervace Bílé Karpaty, která patří k nejcennějším přírodním oblastem v Evropě a společně s další biosférickou rezervací Dolní Morava je zapsána také do seznamu UNESCO. Nejvyšší nadmořská výška tohoto kraje se nachází v okrese Hodonín v blízkosti kóty Durda (842 m n.

m.). Nejníže položený bod kraje se pak nachází v okrese Břeclav a představuje ho soutok řek Moravy a Dyje (150 m n. m.) (www.czso.cz, 2015).

Jihomoravský kraj je známý i díky své vinařské tradici. Jeden z největších křížových sklepů na světě se nachází v Příměticích a nelze opomenout ani petrovské Plže a barokní sklepy v Pavlově. Vinařství je rozvinuto nejvíce v okrese Břeclav, kde je skoro 50 % plochy všech vinic v České republice. Nížinatá krajina jižní Moravy vytváří ideální podmínky pro cykloturistiku. Cyklisté mohou pro své výlety využívat Moravské vinařské stezky. Ze sportovního hlediska má svůj význam i Masarykův okruh, který každoročně přiláká velké množství příznivců motoristických závodů (www.czso.cz, 2015).

8.2 PEST analýza

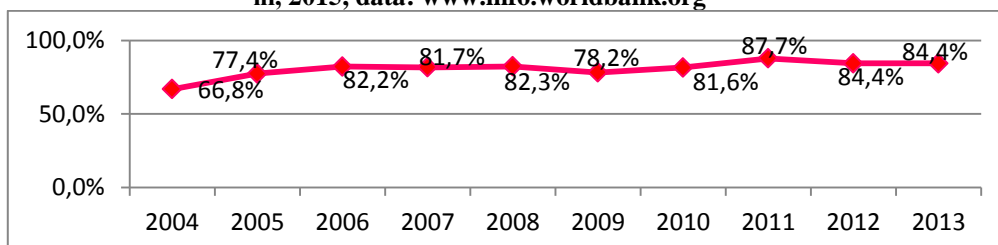
Politické prostředí

Jak již bylo výše zmíněno, toto prostředí tvoří především legislativa, politická stabilita, daňová politika a politika ochrany životního prostředí daného státu. Podnikatelské subjekty se musí řídit nejen zákony ČR, ale také zákony, které platí pro členské státy EU. Česká republika je parlamentní demokracií a jejím základním zákonem je Ústava České republiky společně s Listinou základních práv a svobod. Ústava vymezuje legislativní moc jako moc zákonodárnou, jež náleží Parlamentu. Parlament je tvořen dvěma komorami - Poslaneckou sněmovnou a Senátem. Výkonnou moc představuje Vláda ČR a prezident republiky. Soudní moc pak vykonávají nezávislé soudy. Mezi zákony, kterými se musí podnikatelé řídit, lze řadit například zákon o živnostenském podnikání, obchodní zákoník, občanský zákoník, zákoník práce, zákon o účetnictví, zákon o ochraně spotřebitele, zákon o daních z příjmů a mnoho dalších.

Světová banka provádí výzkum, jehož součástí je i sestavení indikátoru politické stability a absence násilí u jednotlivých států. Tento indikátor měří pravděpodobnost destabilizace vlády nebo její svrhnutí neústavními nebo násilnými prostředky, zahrnuje i politické násilí a terorismus (Petišková, 2007). Na grafu 2 je znázorněn tento ukazatel pro ČR v období 2004 až 2013. Lze vidět, že hodnoty

zkoumaného ukazatele se pohybují na celkem vysoké úrovni, což znamená, že ČR je považována za politicky nerizikovou zemi.

Graf 2: Indikátor politické stability a absence násilí v letech 2004 až 2013, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.info.worldbank.org

Významnou součástí regionální spolupráce, která je podporována především Krajským úřadem Jihomoravského kraje, je vytváření mikroregionů. Vytváření mikroregionů je důležité zejména pro prosazování společných zájmů a záměrů obcí. Rozvíjí se také přeshraniční spolupráce v euroregionu Pomoraví, který sdružuje regiony Weinviertel, Jižní Morava a Západní Slovensko. Pro tyto regiony je charakteristická intenzivní zemědělská činnost. Výjimku tvoří Vídeň, Brno a Bratislava, kde je charakteristická průmyslová a obchodní činnost. Mezi hlavní priority rozvoje kraje patří rozvoj v oblasti vědy, školství, zdravotnictví, sociálních služeb, kultury a sportu (www.czso.cz, 2015).

Jihomoravský kraj má relativně kvalitní ovzduší. Znečištění ovzduší, hluk a ostatní nepříznivé vlivy jsou spíše lokálního charakteru. Nepříznivých hodnot emisí znečišťujících látek dosahují zejména Hodonín a Brno-venkov. Vzrůstající množství automobilů má velký podíl na znečištění především ve velkých městech. V kraji neustále roste počet obyvatel, kteří využívají napojení na kanalizaci s čističkou odpadních vod, což představuje jeden ze způsobů, jak zlepšit silné znečištění části vodních toků Moravy, Dyje a Svatky (www.czso.cz, 2015).

Politika společenské odpovědnosti Krajského úřadu Jihomoravského kraje se skládá ze tří pilířů - ekonomického, sociálního a pilíře životního prostředí. V rámci každého pilíře si Krajský úřad Jihomoravského kraje klade interní a externí cíle. Mezi interní řadí optimalizaci uhlíkové stopy a posilování znalostí zaměstnanců v oblasti ochrany životního prostředí. Mezi externí cíle patří podpora environmen-

tálního vzdělávání, výchovy a osvěty, předcházení haváriím a poškozování území JMK vlivem přírodních faktorů, udržitelné zásobování vodou a energiemi a koncepcie ochrany životního prostředí JMK (www.kr-jihomoravsky.cz, 2015).

Krajský úřad Jihomoravského kraje se snaží podporovat podnikatelské subjekty pomocí dotačního programu Jihomoravského kraje pro začínající podnikatele pro rok 2015. Tento program si klade za cíl rozvíjet podnikatelské prostředí v kraji, podpořit drobné podnikatele v počáteční fázi jejich podnikání pomocí dotace, a tím zvýšit i zaměstnanost v kraji. Podnikatelé mohou čerpat finanční prostředky také skrz Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (www.kr-jihomoravsky.cz, 2015).

Ekonomické prostředí

Ekonomický pilíř politiky společenské odpovědnosti Krajského úřadu JMK má také své interní a externí cíle. K interním cílům patří efektivní nakládání se zdroji, efektivní a kvalitní provádění činností, transparentnost a protikorupční politika, fungující controlling, budování dobrého jména a kultury excelence. Externí cíle zahrnují podporu rozvoje hospodářství JMK, stabilizaci znevýhodněných částí kraje a budování kvalitní, dostatečně kapacitní a udržitelné dopravní a technické infrastruktury. Podle statistické ročenky Jihomoravského kraje 2014 patří kraj k regionům s významným ekonomickým potencionálem. Hrubý domácí produkt kraje představuje 10,9 % HDP České republiky. Výše podílu HDP je téměř totožná s podílem obyvatelstva kraje na obyvatelstvu ČR, který činí 11,1 %. Díky průmyslové tradici Brna a jeho okolí má stále důležité postavení v ekonomice kraje průmysl, který tvoří 29,3 % celkové hrubé přidané hodnoty. Největší podíl 60,8 % na HPH mají služby, na stavebnictví připadá 7,1 % a pouze 2,9 % připadá na zemědělství. Podle ČSÚ působilo v roce 2013 v kraji 295 523 podnikatelských subjektů (www.czso.cz, 2015).

Podle Ministerstva práce a sociálních věcí ČR dosáhl podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu v JMK v roce 2013 8,94 %. Oproti roku 2012 byl zaznamenán mírný nárůst. Podíl nezaměstnaných osob v JMK byl pátý nevyšší mezi 14 kraji ČR.

Nejvyšší nezaměstnanost je v rámci kraje dlouhodobě v okresech Hodonín a Znojmo. V okrese Hodonín dosáhl podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu koncem roku 2013 celkem 11,81 % a v okrese Znojmo 11,39 %. Úřady práce v kraji registrovaly ke konci roku 2013 celkem 71 970 uchazečů o zaměstnání, což představovalo zvýšení oproti minulému roku o 5 535 osob. Úřady práce v JMK nabízely ke konci roku 2013 celkem 2 262 volných pracovních míst, což znamenalo snížení o 27 míst ve srovnání s koncem předešlého roku. V roce 2013 došlo k vysokému nárůstu počtu uchazečů připadajících na jedno volné pracovní místo. Zatímco ke konci roku 2012 připadalo na jedno místo 29 uchazečů, ke konci roku 2013 jich bylo 31,8 (www.czso.cz, 2015).

Sociální prostředí

V roce 2013 žilo v 673 obcích JMK celkem 1 170 078 obyvatel. Na celkovém přírůstku, který činil 1 428 osob, se podílela především migrace. Ve složení obyvatelstva podle pohlaví tvořily větší část ženy, kterých zde žilo 597 545. Počet mužů žijících v JMK byl 572 533, což znamená, že na 1 000 mužů připadalo 1 044 žen. Tento stav je ovlivněn především strukturou města Brna, kde žije na 1 000 mužů 1 075 žen. V posledních letech má kraj jednu z nejvyšších nadějí na dožití u žen v České republice a to 81,88 let. Průměrný věk obyvatel činí 41,7 let. Hustota obyvatelstva dosahuje průměru 162,6 osob na km² (www.czso.cz, 2015).

Podle průzkumu zaměstnanosti v Jihomoravském kraji k 31.12.2013 pracovalo ve všech sektorech hospodářství tohoto kraje 556,4 tis. osob, což představovalo 11,3 % všech pracujících v celé České republice. Ve srovnání s rokem 2000 celkový počet pracovníků v národním hospodářství vzrostl o 6,7 %. Nejvíce osob zaměstnával v roce 2013 v JMK terciální sektor, neboli sektor služeb (343,7 tis.). Sekundér akumuloval i díky dopadům ekonomické krize v roce 2013 méně pracovníků než v roce 2000 (přesně se jednalo o 196,6 tis. osob). Nejméně osob bylo zaměstnaných v primárním sektoru, který zaměstnával již pouze 16,1 tis. osob (www.kr-jihomoravsky.cz, 2015).

Podle Českého statistického úřadu dosahuje průměrná hrubá měsíční mzda v Jihomoravském kraji částky 25 592 Kč a ve srovnání s ostatními kraji byla třetí nejvyšší. Průměrná mzda u mužů byla 28 575 Kč a u žen 21 952 Kč, což znamená, že muži vydělávali průměrně o 6 623 Kč více než ženy. V kraji dostávali nejvyšší mzdy zákonodárci a řídící pracovníci (52 501 Kč). Nejméně pobírali pomocní a ne-kvalifikovaní zaměstnanci (15 094 Kč) (www.czso.cz, 2015).

Důležitým aspektem, který souvisí s výší mzdy, je vzdělanostní struktura v kraji. Celkem 17,6 % obyvatel kraje ve věku 15 a více let mělo základní vzdělání. Středním vzděláním disponovalo 32,2 % obyvatel a 26,9 % mělo střední vzdělání s maturitou. Nástavbové studium či vyšší odborné vzdělání absolvovalo celkem 4,1 % obyvatel a 14,6 % dosáhlo vysokoškolského vzdělání. Bez vzdělání bylo v Jihomoravském kraji 0,4 % obyvatel a u zbývajících 4,2 % obyvatel nebyla úroveň jejich vzdělání zjištěna. (www.czso.cz, 2015).

Kraj disponuje dostatečnou sítí předškolních a školských zařízení. V kraji se nachází 647 mateřských a 473 základních škol, z nichž žáci přechází na další studium do 126 středních škol. Na vzdělanostní úrovni obyvatel má podíl i kvalitní systém vysokého školství. Vysokoškolský titul mohou studenti získat na veřejných i soukromých vysokých školách v Brně, Znojmě a Lednici (www.czso.cz, 2015).

Zdravotní péče je v kraji zabezpečena prostřednictvím 21 nemocnic, kde je k dispozici celkem 7 156 lůžek. Dále tuto péči zajišťují samostatná zdravotnická zařízení a samostatné ordinace lékařů a lékáren (www.czso.cz, 2015).

V rámci posledního sociálního pilíře je za interní cíle Krajského úřadu JMK považováno dodržování lidských práv, tvorba a rozvoj organizační kultury, vytváření vhodných pracovních podmínek a rozvoj zaměstnanců. K externím cílům pak patří rozvoj všech skupin obyvatel, podpora zaměstnanosti, péče o zdraví a dostupnost a kvalitu zdravotní péče, péče o bezpečí obyvatel, podpora vzdělanosti a kultury, podpora sportovních a volnočasových aktivit, podpora rodin s dětmi, seniorů a mezigeneračního soužití (www.kr-jihomoravsky.cz, 2015).

Technologické prostředí

Významnou roli v úsilí o zvyšování celkové úrovně dané společnosti hraje bezesporu rozvoj vědy – výzkumu a vývoje (VaV). Za vytváření legislativních a finančních podmínek pro rozvoj výzkumu a vývoje odpovídá stát. V prostředí České republiky plní důležitou úlohou v těchto otázkách odborný a poradní orgán vlády ČR – Rada vlády České republiky pro výzkum a vývoj. Rada byla zřízená zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací). Podle zmíněného zákona stanoví celkovou výši výdajů na výzkum, experimentální vývoj a inovace vláda na návrh Rady pro výzkum, vývoj a inovace. Po projednání výsledného návrhu výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace ho Ministerstvo financí zapracuje v souladu s rozpočtovými pravidly do návrhu zákona o státním rozpočtu (www.vyzkum.cz, 2015).

Jihomoravský kraj se stal podstatným centrem výzkumu. Oproti roku 2008 se k roku 2013 zvýšil počet pracovišť zabývajících se výzkumem a vývoje téměř o třetinu a výdaje na výzkum a vývoj se více než zdvojnásobily. V roce 2013 mělo v kraji své sídlo 453 pracovišť výzkumu a vývoje. V členění podle sektoru provádění mezi pracovišti převládala pracoviště působící v podnikatelském sektoru, kterých bylo 382 v roce 2013. V sektoru vyššího odborného a vysokého školství bylo 34 pracovišť, ve vládním 26 a v soukromém neziskovém sektoru 11 pracovišť. Výdaje na výzkum činily v roce 2013 v kraji skoro 16,4 miliard Kč. Vývoj objemu výdajů měl rostoucí tendenci. V roce 2013 pracovalo na pracovištích výzkumu a vývoje v kraji celkem 10 969 zaměstnanců, což znamená, že jejich počet se meziročně zvýšil o 362 osob. V mezikrajském srovnání je počet subjektů provádějících VaV a počet zaměstnanců VaV největší v Praze a na druhém místě se nachází právě Jihomoravský kraj (www.czso.cz, 2015).

V České republice existuje pro potřeby posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest. Agentura podporuje malé a střední podnikání, podnikatelskou infrastrukturu, inovace. Ke

konkurenceschopnosti přispívá i tím, že získává zahraniční investice z oblasti výroby a poskytuje strategické služby. CzechInvest je státní příspěvková organizace, která je podřízená Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR. Agentura zastřešuje v rámci zjednodušení komunikace mezi státem, podnikateli a Evropskou unií celou oblast podpory podnikání ve zpracovatelském průmyslu, a to jak z fondů EU, tak ze státního rozpočtu. CzechInvest také propaguje naši republiku v zahraničí jako lokalitu, která je vhodná pro umístování mobilních investic (www.czechinvest.org, 2015).

8.3 Charakteristika konkurence

Pro lepší zhodnocení hospodaření podniku je vhodné daný podnik srovnat s jiným podnikem, působícím ve stejném odvětví a regionu. Společnost Bors Břeclav a.s. se zabývá především nákladní a osobní dopravou, a proto bylo nutné zvolit za konkurenta společnost, která podniká v Jihomoravském kraji ve stejném oboru. Pro účely této diplomové práce byla za konkurenta vybrána společnost ČSAD Hodonín a.s. Tato akciová společnost byla vybrána především kvůli skutečnosti, že stejně jako Bors Břeclav a.s. podniká v oblasti nákladní a osobní dopravy. Zvolený konkurenční podnik sídlí v Hodoníně, který je stejně jako Břeclav jedním z okresních měst Jihomoravského kraje. Dalo by se říci, že Břeclav a Hodonín leží v těsné blízkosti, dělí je zhruba 23 km. Počet obyvatel těchto okresních měst je téměř totožný. Neméně důležitým faktem, proč byla vybrána právě společnost ČSAD Hodonín a.s., je ten, že její účetní data jsou veřejně dostupná a tudíž přístupná komukoli, kdo o ně projeví zájem.

ČSAD Hodonín a.s. působí jako dopravní logistická a spediční firma, která byla založena v roce 1949. Společnost zajišťuje kvalitní a spolehlivou přepravu zboží v rámci České republiky, v exportu i importu včetně jeho přepracování v logistických centrech. Na hospodářském výsledku společnosti se významně podílí široké spektrum podnikatelských aktivit, jako jsou TOPTRANS (expresní přeprava kusových zásilek), osobní doprava, nákladní doprava, servis vozů DAF, prodej a servis vozidel Citroën. Pozitivní vliv na hospodaření společnosti má také obchod s po-

honnými látkami. Firma má vlastní síť čerpacích stanic, která se skládá z pěti vlastních a dvou smluvních, kde je možno natankovat 6 druhů paliva (www.justice.cz, 2015).

8.4 Vyhodnocení vlivu podniku na region

Vliv podniku na region Jihomoravského kraje byl posuzován z ekonomického hlediska pomocí vyhodnocení zaměstnanosti a průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců. Společnost téměř ve všech sledovaných letech čelila více než sedmi tisícům konkurenčních podniků v JMK v odvětví dopravy a skladování. S ohledem na tuto skutečnost lze konstatovat, že firma se významnou měrou podílí na zaměstnanosti v kraji, protože v průměru zaměstnává 1,37 % z celkového počtu zaměstnanců v daném odvětví. V roce 2012 byla firma dokonce vyhodnocena jako nejlepší zaměstnavatel v celém Jihomoravském kraji. Toto ocenění společnost získala na základě výsledků soutěže SODEXO Zaměstnavatel roku. Bors Břeclav je jednou z největších firem působících v tomto okresním městě a jako taková poskytuje práci lidem nejen z Břeclavi. Na základě této skutečnosti, lze konstatovat, že vliv podniku na zdejší zaměstnanost je výrazný.

Zjištěné hodnoty průměrných hrubých měsíčních mezd podniku přesahovaly ve všech letech, kromě roku 2008 průměrné mzdy dosahované v rámci odvětví v Jihomoravském kraji. Avšak, jak je patrné z tabulky 5 (str. 49), tak ve srovnání s měsíčními příjmy ve všech odvětvích podle CZ-NACE, byly ve firmě vypláceny nižší mzdy. Výjimkou byl pouze rok 2007. Analyzovaná dopravní společnost nabízí ve svém oboru průměrně vyšší výplaty, čímž může nalákat zájemce, aby pracovali právě pro ni a ne pro konkurenci.

Z hlediska celkového dopadu na ekonomiku lze obecně říci, že zvyšováním mezd dochází k posílení koupěschopné poptávky. Následným multiplikačním efektem dochází k dalšímu přenosu příjmů.

9. Finanční analýza

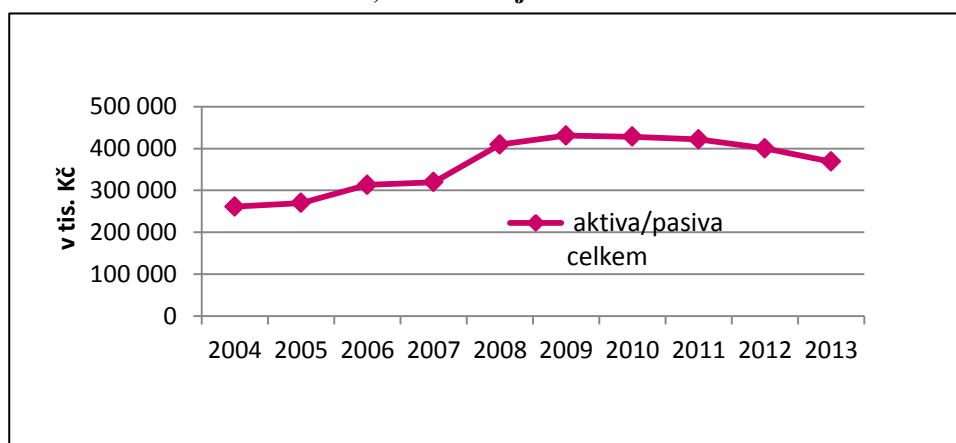
9.1 Horizontální analýza

Horizontální analýza účetních výkazů společnosti Bors Břeclav a.s. je zpracována pro období 2004 až 2013.

9.1.1 Horizontální analýza rozvahy – aktiva

Při pohledu na graf 3 je patrné, že celková aktiva respektive i pasiva v rámci sledovaného období nejprve rostou a od roku 2009 se vyznačují klesajícím trendem.

Graf 3: Horizontální analýza celkových aktiv a pasiv, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.justice.cz

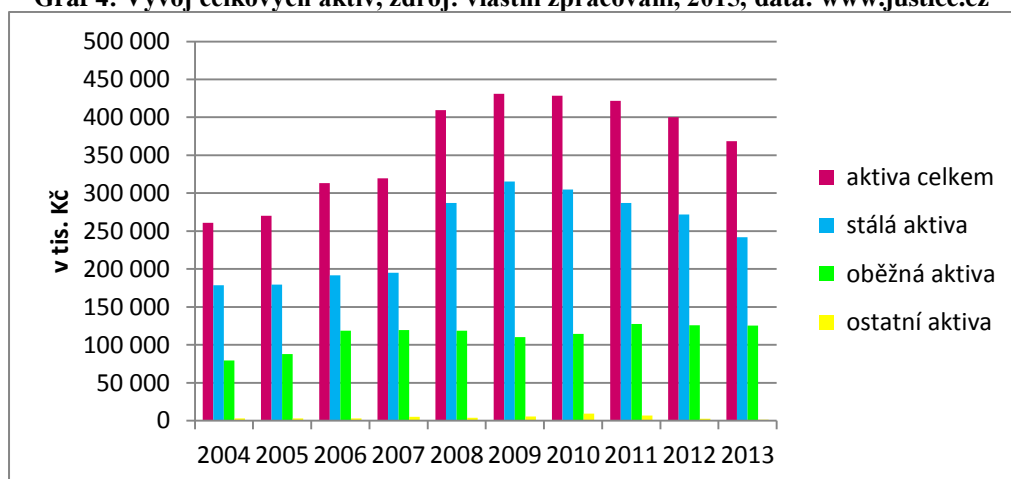
U horizontální analýzy celkových aktiv byly vybrány čtyři nejdůležitější složky a to celková, stálá, oběžná a ostatní aktiva. Každá tato položka v sobě ukrývá další ukazatele, které ovlivňují její hodnotu.

Na následujícím grafu 4 je znázorněn vývoj zmíněných aktiv. Jak již bylo řečeno, celková aktiva rostla v rámci sledovaného období až do roku 2009 a poté začala klesat. Největší meziroční nárůst celkových aktiv byl zaznamenán mezi roky 2007 a 2008, kdy položka celkových aktiv vzrostla o 28,14 % (tzn. o 89 927 tis. Kč).

Podobný vývoj jako celková aktiva měla i stálá aktiva. Taktéž do roku 2009 rostla a v následujících letech začala klesat. V roce 2009 byla stálá aktiva nejvyšší v rámci sledovaného období, což bylo způsobeno růstem dlouhodobého hmotného

majetku, protože společnost v tomto roce pořídila 10 nových linkových autobusů a 2 autobusy pro městskou hromadnou dopravu v Břeclavi. I u stálých aktiv lze pozorovat markantní růst mezi lety 2007 a 2008, který u této položky představoval zvýšení o 47,19 % (tzn. o celých 92 000).

Graf 4: Vývoj celkových aktiv, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.justice.cz

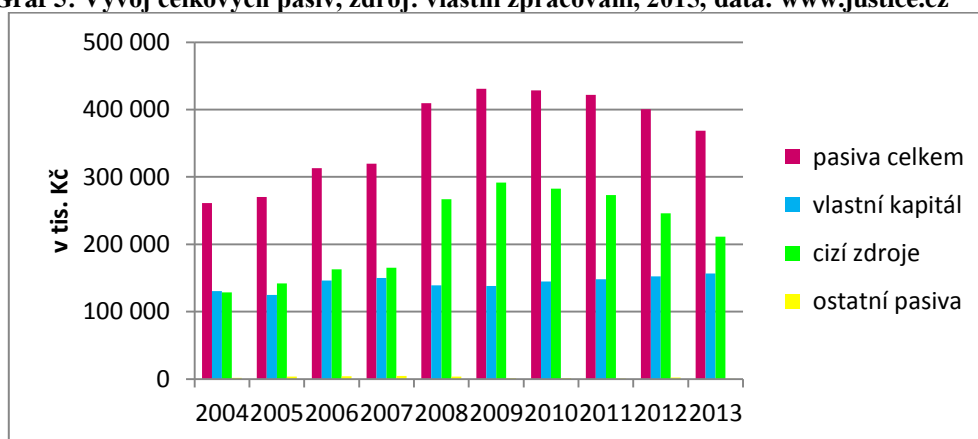
Hodnota oběžných aktiv byla v jednotlivých letech velice proměnlivá. Od roku 2004 byl zaznamenán mírný nárůst z 79 238 tis. Kč na 119 502 tis. Kč, který byl přerušen poklesem o 0,66 % v roce 2008. Vývoj oběžného majetku připomínal svým průběhem sinusoidu a žádné výrazné rozdíly mezi hodnotami nebyly zaznamenány. Největší podíl na oběžných aktivech měly krátkodobé pohledávky podniku.

Hodnoty ostatních aktiv se v průměru pohybovaly okolo 4 300 tis. Kč. Tato aktiva byla nejvyšší v roce 2010, kdy jejich hodnota činila 9 224 tis. Kč. Naopak nejnižší byla v roce 2013, kdy dosahovala 1 322 tis. Kč.

9.1.2 Horizontální analýza rozvahy – pasiva

Horizontální analýza pasiv znázorňuje jejich vývoj ve sledovaném období. Největší podíl na celkových pasivech mají v celém analyzovaném období cizí zdroje. Výjimku tvoří pouze rok 2004. Co se týče vlastního kapitálu, tak nepozorujeme žádné velké výkyvy. Dalo by se pouze podotknout, že od roku 2009 jeho hodnota mírně roste, meziročně zhruba o 2 až 3 %. Základní kapitál se nezvyšoval a po celé období činil 89 772 tis. Kč, nárůstu zde pomohl nerozdělený výsledek hospodaření minulých období, který se v roce 2013 zvýšil oproti roku 2009 téměř o 66 %.

Graf 5: Vývoj celkových pasiv, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.justice.cz

Stejně jako stálá aktiva kopírovala vývoj celkových aktiv, tak cizí zdroje kopírují celková pasiva. Největší meziroční skok byl zaznamenán v roce 2008, kdy hodnota cizích zdrojů byla o 61,7 % vyšší než předcházející rok. Za tento rapidní nárůst mohly dlouhodobé závazky podniku respektive dlouhodobé závazky z obchodních vztahů, které v roce 2007 činily 41 052 tis. Kč a v následujícím roce 148 763 tis. Kč. K roku 2009 ještě podíl cizích zdrojů mírně rostl, ale zbývající roky docházelo k jejich úbytku. Pokud bude tento trend i nadále pokračovat a vlastní kapitál bude neustále narůstat, tak lze očekávat, že za pár let se cizí zdroje a vlastní kapitál vyrovnají.

V rámci čtyř analyzovaných složek pasiv, tvoří nejmenší položku ostatní pasiva. V průměru byla ostatní pasiva nižší než ostatní aktiva. Jejich vývoj byl proměnlivý a nejméně se na celkových aktivech podílely v posledním sledovaném roce.

9.1.3 Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát

Tato podkapitola se věnuje horizontální analýze výkazu zisku a ztrát. Nejprve budou analyzovány výnosové položky, poté nákladové a nakonec výsledek hospodaření za účetní období.

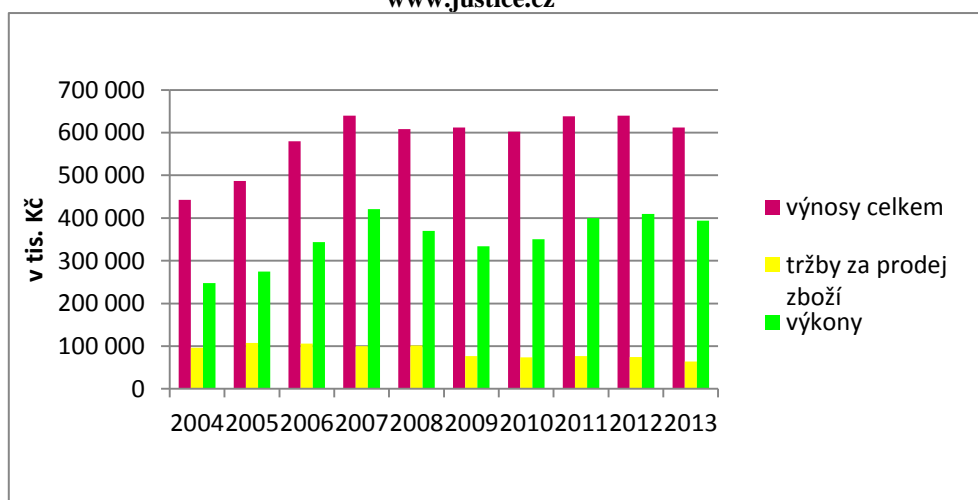
V rámci horizontální analýzy výnosových položek VZZ byly zvoleny následující: výnosy celkem, tržby za prodej zboží, výkony a tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu. Vývoj celkových výnosů se v průběhu období neustále měnil. Z grafu 6 je patrné, že celkové výnosy rostly do roku 2007, kde byly zároveň nejvyšší v průběhu celého období a činily 639 934 tis. Kč. Následující rok klesly zhruba o 5 %. K mírnému růstu celkových výnosů došlo již v roce 2008, avšak v následujícím roce znovu klesly. Na celkových výnosech se ve všech analyzovaných letech nejvíce podílela položka výkony, zejména pak tržby za prodej vlastních výrobků a služeb. V roce 2013 tvořily výkony téměř 65 % celkových výnosů.

Tržby za prodej zboží se vyznačovaly klesající tendencí. V roce 2005 vykazoval podnik tyto tržby nejvyšší 107 763 tis. Kč. K nejvýraznější meziroční změně došlo mezi lety 2008 a 2009, kdy tržby poklesly o 25 %. Tato výnosová položka se na celkových výnosech nepodílela, tak výrazným způsobem jako tržby za prodej vlastních výrobků a služeb.

Výkony svým vývojem opisovaly vývoj celkových výnosů. Tento fakt může být způsoben tím, že markantní část celkových výnosů je tvořena právě z výkonů společnosti. Absolutně nejnižší byly výkony v roce 2004, kdy se jejich částka pohybovala okolo 248 mil. Kč. Naopak nejvyšší hodnoty dostáhly v roce 2007 (cca 421 mil. Kč), kdy se na výnosech společnosti nejvíce podílela divize nákladní a osobní doprava. K významnému meziročnímu růstu došlo především díky rozvoji spediční činnosti. V roce 2008 suma výkonů klesla i díky růstu cen pohonných hmot na necelých 370 mil. Kč, což představuje meziroční pokles o 12,15 %. Následující rok

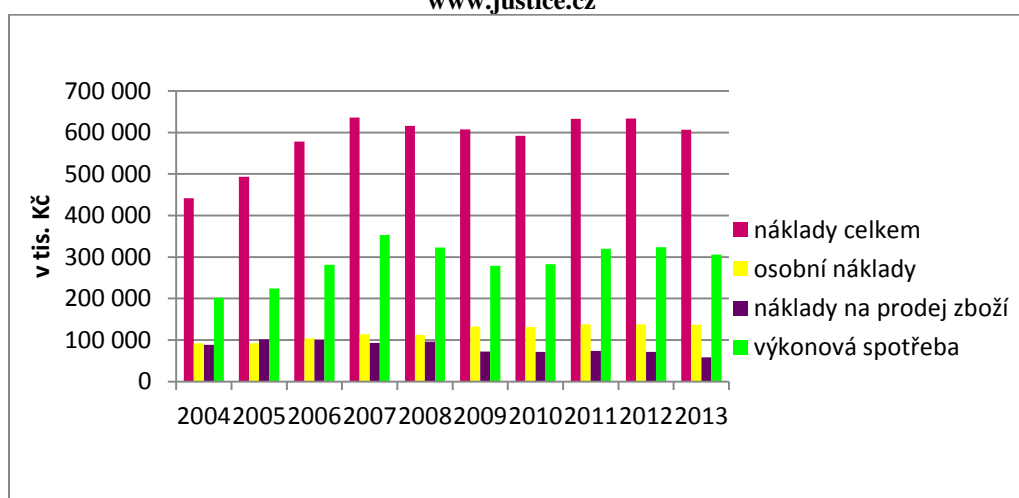
pokles pokračoval, ale v roce 2010 se situace začala opět zlepšovat. V závěru období se analyzovaná položka snížila pouze nepatrně.

Graf 6: Horizontální analýza výnosových položek VVZ, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.justice.cz

Vývoj celkových nákladů vykazuje stejný trend jako celkové výnosy. Náklady meziročně rostly až do roku 2007. V následujících třech letech je patrný mírný pokles, který mezi roky 2007 a 2008 činil 3,19 %. Tento negativní trend byl zastaven nárůstem o necelých 7 % v roce 2011, přičemž částka celkových nákladů činila 606 324 tis. Kč. Tento růst však nevydržel příliš dlouho, protože již dva roky poté došlo opětovně k poklesu o 4,33 %.

Graf 7: Horizontální analýza nákladových položek VZZ, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.justice.cz

Co se týče podílu na celkových nákladech, tak náklady na prodej zboží byly v rámci zvolených nákladových položek nejméně významné. Náklady na prodej zboží rostly pouze do roku 2005, kdy jejich částka dosáhla v rámci sledovaného období maxima. Od tohoto roku tyto náklady převážně klesaly. K mírnému 4% růstu došlo v letech 2008 a 2011.

Pokud se podíváme na osobní náklady z hlediska celého analyzovaného období, tak můžeme říci, že tato nákladová položka neustále víceméně rostla. V počátečním roce odpovídaly osobní náklady částce 92 220 tis. Kč a v posledním roce se jejich hodnota vyšplhala na 137 340 tis. Kč.

Nejvýznamněji se na celkových nákladech podílela výkonová spotřeba, která tvořila průměrně 50 % těchto nákladů v rámci celého období. Vývoj výkonové spotřeba byl proměnlivý. V roce 2007 tato položka vzrostla ve srovnání s předešlým rokem téměř o 26 %. Tento nárůst mohl být způsobený tím, že na konci roku 2007 rapidně vzrostly ceny za pohonných hmot. Jelikož nákladní a osobní doprava představuje hlavní podnikatelskou činnost této společnosti, tak mělo toto zvýšení cen výrazný vliv i na celkové náklady. Od roku 2007 do roku 2009 výkonová spotřeba klesala. Poslední čtyři roky se tato položka nijak výrazněji neměnila.

Poslední část této podkapitoly se věnuje horizontální analýze výsledku hospodaření za účetní období.

Graf 8: Horizontální analýza výsledku hospodaření za účetní období, zdroj: vlastní práce, 2015, data: www.justice.cz

Z grafu 8 je patrné, že hospodářský výsledek neustále kolísal. V roce 2005 nastal rapidní pokles o 305,16 %, který byl následován markantním růstem v roce 2006. Hospodářský výsledek za účetní období rostl ještě následující rok a dosáhl

hodnoty 3 708 tis. Kč. V roce 2008 došlo opět k razantnímu poklesu a zmiňovaný hospodářský výsledek odpovídal částce – 5 554 tis. Kč. Další zvýšení analyzované položky nastalo v roce 2009 a 2010. V posledním roce se výsledek hospodaření za účetní období rovnal 4 561 tis. Kč.

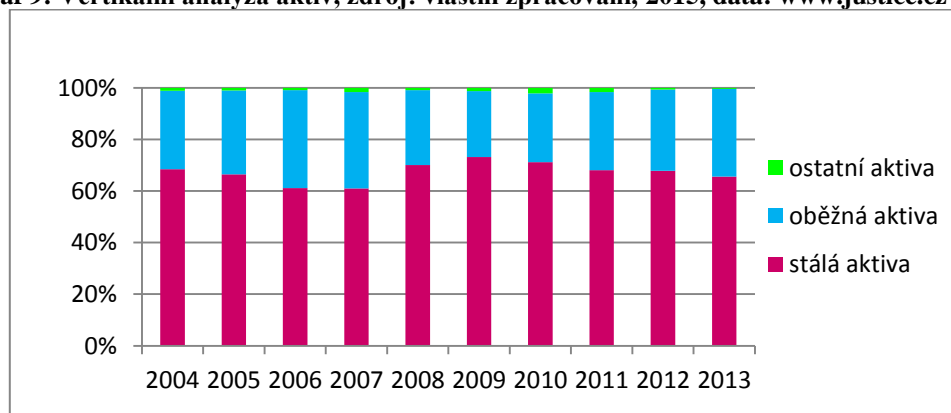
9.2 Vertikální analýza

Vertikální analýza byla rovněž zpracována pro období 2004-2013. Při sestavování této analýzy pro položky rozvahy byly jako bilanční sumy použita celková aktiva a pasiva a pro položky výkazu zisku a ztrát celkové výnosy a celkové náklady. Vertikální analýza znázorňuje, jakým způsobem se jednotlivé položky rozvahy a výkazu zisku a ztrát podílí na bilanční sumě.

9.2.1 Vertikální analýza rozvahy – aktiva

V rámci vertikální analýzy aktiv byl zkoumán podíl stálých, oběžných a ostatních aktiv na celkových aktivech. Na grafu 9 je jasně vidět, že největší část celkových aktiv byla tvořena stálým majetkem podniku. Jeho hodnota se po celou dobu průměrně pohybovala okolo 67 %. Největší podíl stálých aktiv na celkových byl zaznamenán v roce 2009, kdy činil 73,17 %. Jak již bylo zmíněno v předešlém textu, tak právě v tomto roce firma nakoupila 10 nových linkových autobusů a 2 autobusy pro městskou hromadnou dopravu, což způsobilo zvýšení dlouhodobého majetku.

Graf 9: Vertikální analýza aktiv, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.justice.cz

Při pohledu na oběžný majetek zjistíme, že jeho podíl na celkových aktivech byl kolísavý, avšak rozdíly mezi jednotlivými lety nebyly příliš markantní. Nejprve od roku 2004 do roku 2006 jeho podíl rostl a poté začal klesat. Od roku 2010 se začal opět zvyšovat a rostoucí trend pokračoval až do konce studovaného období. V průměru byl podíl těchto aktiv na celkových okolo 32 %. Pouze nepatrné procento v rámci celkového podílu zaujímala položka ostatních aktiv.

9.2.2 Vertikální analýza rozvahy – pasiva

Při pohledu na graf 10 zjistíme, jakými zdroji podnik převážně financoval svůj majetek. Počáteční rok 2004 byl jediným rokem, ve kterém byla aktiva společnosti z větší části kryta vlastním kapitálem a to 50,3 %. Od následujícího roku docházelo ke každoročnímu snížení této položky a v roce 2009 byla absolutně na nejnižší úrovni (32,1 %). I když vlastní kapitál začal rokem 2010 růst, tak i přesto netvořil převážnou většinu celkových pasiv.

Graf 10: Vertikální analýza pasiv, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.justice.cz

Z předchozího zjištění je možné tedy odvodit, že největší podíl na celkových pasivech společnosti měly cizí zdroje. Výjimku představoval pouze rok 2004, kde mírně převažoval vlastní kapitál. Procentní podíl cizích zdrojů se neustále zvyšoval až do roku 2009, kdy činil 67,73 %. Tímto rokem rostoucí trend skončil a po zbytek období se podíl cizích zdrojů snižoval. Položka ostatních pasiv se nijak významně neprojevila v rámci celkových pasiv a v průměru činila okolo 1 %.

9.2.3 Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát – výnosové položky

Tabulka 6 znázorňuje vývoj podílů vybraných výnosových položek na celkových výnosech. Viditelně nejvíce se na výnosech podniku podílí výkony, což znamená, že podnik nejvíce získá z prodeje vlastních služeb. Výkony dosáhly svého maxima v roce 2007 (65,78 %). Tato situace koresponduje s vývojem celkových výnosů, protože, jak již bylo v rámci horizontální analýzy zjištěno, tak právě v roce 2007 se nadmíru dařilo nákladní i osobní dopravě. Po tomto úspěšném roce se procentuální podíl výkonů následující dva roky snižoval, avšak opětovný růst byl zaznamenán v roce 2010 a pokračoval i v dalších letech. Již méně výraznou položkou představují tržby za prodej zboží. Z celkového pohledu na jejich vývoj lze říci, že jejich podíl na celkových výnosech se neustále snižuje. V roce 2004 tvořily 21,76 % a v posledním roce 2013 už jen 10,38 %, což je zhruba dvakrát méně. Vývojové tendence ostatních provozních výnosů byly značně kolísavé. V průběhu let neustále rostly nebo klesaly. Od roku 2008 začaly tyto výnosy převyšovat tržby z prodeje zboží a na celkových výnosech se podílely necelými 18 %. Za neúspěšnější rok z hlediska ostatních provozních výnosů lze považovat rok 2010, kdy dosáhly hodnoty 25,72 %. Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu, ostatní finanční výnosy a výnosové úroky zaujímaly v jednotlivých letech pouze malé procento z celkových výnosů.

Tabulka 6: Vertikální analýza výnosových položek VZZ, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.justice.cz

podíl v %	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
výnosy celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
tržby za prodej zboží	21,76	22,12	18,24	15,61	16,69	12,50	12,26	12,04	11,66	10,38
Výkony	56,01	56,32	59,28	65,78	60,81	54,48	58,22	62,67	64,06	64,35
tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	5,18	5,18	7,15	1,77	2,35	6,44	2,27	2,33	1,82	1,87
ostatní provozní výnosy	16,90	16,09	14,94	14,43	17,79	25,00	25,72	21,47	21,33	22,23
výnosové úroky	0,01	0,01	0,00	0,02	0,58	0,05	0,00	0,01	0,02	0,01
ostatní finanční výnosy	0,15	0,29	0,39	2,40	1,75	1,48	1,53	1,48	1,10	1,16

9.2.4 Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát – nákladové položky

Na celkových nákladech společnosti se nejvíce podílí výkonová spotřeba, která průměrně tvořila zhruba 49 %. Tato položka rostla do roku 2007, kde dosáhla svého maxima a poté následující dva roky klesala. V roce 2010 byl evidován opětovný růst a poslední tři analyzované roky se výkonová spotřeba pohybuje kolem 50 %. Druhou největší nákladovou položku představují osobní náklady. Ty se na celkových nákladech nejvíce podílely v roce 2013 a to 22,65 %. Největší meziroční růst nastal v roce 2009, kdy se podíl osobních nákladů zvýšil z 18,3 % na 21,79 %. Vývoj této položky není nijak výrazně proměnlivý a v průměru tvoří 20,39 % celkových nákladů. Neméně významnou položkou jsou náklady na prodej zboží. Jejich podíl na celkových nákladech neustále klesá z 20,01 % v roce 2004 na 9,65 % v roce 2013. Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku se pohybovaly přibližně v rozmezí od 4 % do 8 %, přičemž největší skok lze spatřit v roce 2009, kdy podíl této položky vzrostl o 3,2 %. Zbývající položky uvedené v tabulce 6 představují pouze malé procento celkových nákladů.

Tabulka 7: Vertikální analýza nákladových položek VZZ, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.justice.cz

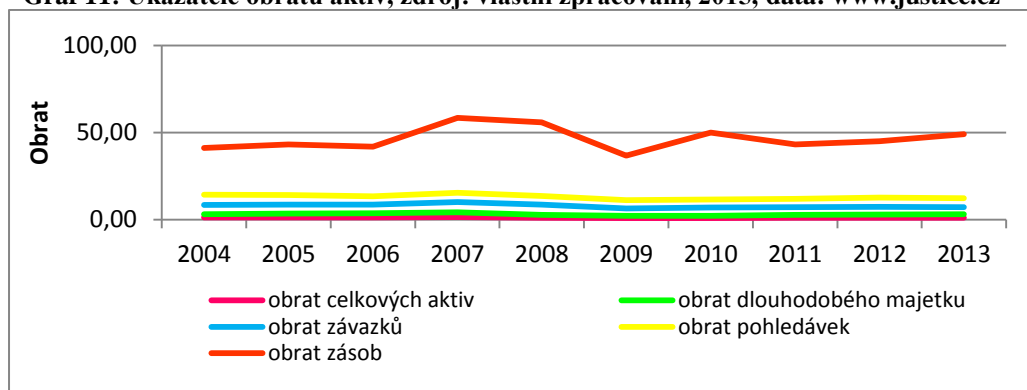
podíl v %	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
náklady celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
osobní náklady	20,89	18,66	17,93	17,89	18,30	21,79	22,28	21,75	21,79	22,65
náklady na prodej zboží	20,01	20,58	17,24	14,59	15,59	11,84	12,01	11,66	11,30	9,65
výkonová spotřeba	45,65	45,41	48,69	55,56	52,48	45,88	47,76	50,51	51,06	50,48
odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	4,98	4,67	3,93	3,97	4,37	7,57	8,25	7,50	7,37	7,70
zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	3,21	3,89	5,74	0,93	1,52	3,01	2,05	1,99	1,30	1,54
změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	-0,39	-0,04	0,10	0,01	0,10	-0,04	-0,01	-0,02	0,01	0,16
ostatní provozní náklady	0,61	0,71	0,56	0,54	0,66	0,62	1,40	0,29	0,63	1,20
nákladové úroky	0,33	0,36	0,32	0,36	0,59	0,66	0,67	0,63	0,70	0,61
ostatní finanční náklady	2,19	2,14	1,91	2,26	2,76	5,07	2,03	1,83	1,97	1,86
daně a poplatky	2,51	3,62	3,59	3,90	3,63	3,61	3,55	3,86	3,87	4,15

9.3 Analýza poměrových ukazatelů

9.3.1 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity poskytují informace o tom, jak efektivně společnost hospodaří se svými aktivy, respektive, jak dlouho v nich váže své finanční prostředky. V praktické části byl proveden výpočet obratu celkových aktiv, dlouhodobého majetku, zásob, pohledávek a závazků. Výsledné hodnoty ukazatelů aktivity jsou znázorněny v grafu 11.

Graf 11: Ukazatele obratu aktiv, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.justice.cz

Obrat celkových aktiv se v průběhu let nijak výrazně nemění. Průměrný obrat se pohybuje okolo 1,24 obrátky ročně.

Nejvyšší hodnoty vykazuje obrat zásob, který sděluje, kolikrát za rok se obmění zásoby, respektive, kolikrát za rok je podnik schopen přeměnit zásoby na tržby. Hodnoty tohoto obratu se pohybují mezi 26-43. Vývoj obratu zásob byl charakteristický značnými výkyvy. V roce 2008 činil obrat 42,34 a v roce následujícím pouze 25,51, což představovalo absolutně nejnižší hodnotu v průběhu zkoumaného období. Naopak nejvyšší obrat zásob byl zaznamenán v roce 2007 (43,12). V průměru uskutečnil podnik necelých 34 obrátek ročně. Značně proměnlivý byl také vývoj doby obratu zásob. Doba obratu zmíněného indikátoru se pohybovala mezi 8 až 15 dny a v průměru trvala necelých 12 dní.

V rámci celkových aktiv měl nejnižší obrátkovost dlouhodobý majetek. Obrat stálých aktiv měří efektivnost využívání budov, dopravních prostředků, strojů, za-

řízení a ostatního dlouhodobého majetku. Obrat dlouhodobého majetku se vyznačoval spíše stabilní vývojovou tendencí a jeho průměrná hodnota činila 1,87 obrátek za rok.

O obratu závazků se dá říci, že měl během let 2004 až 2013 stabilní vývoj. Avšak je nutné zmínit, že od roku 2008 je patrný pozvolný pokles. Průměrně dosahoval tento ukazatel 4,9 obrátek ročně. Co se týče vývoje doby obratu závazků, tak ten nebyl zdaleka tak stabilní. Počet dnů, které uplynou od nákupu po úhradu, se pohyboval mezi 60 až 90 dny.

Obrat pohledávek má výsledné hodnoty o málo vyšší než obrat závazků, ale průběh mají stejný. Nejvyšší obratovost byla zaznamenána v roce 2004. V tomto roce se pohledávky obrátily 5,8krát. Doba obratu pohledávek říká, za kolik dní nám zákazník zaplatí. V případě analyzované společnosti tato doba odpovídá v průměru necelým 72 dnům.

Srovnání s konkurentem

Při pohledu na tabulku 8 zjistíme, jak je na tom z hlediska ukazatelů aktivity společnost Bors Břeclav a. s. ve srovnání s konkurentem ČSAD Hodonín a. s. Konkurenční podnik dosahuje téměř ve všech těchto ukazatelích hodnot, které jsou vyšší než u analyzované společnosti. Výjimku tvoří pouze obrat zásob, který má Bors Břeclav a. s. o 4,03 vyšší.

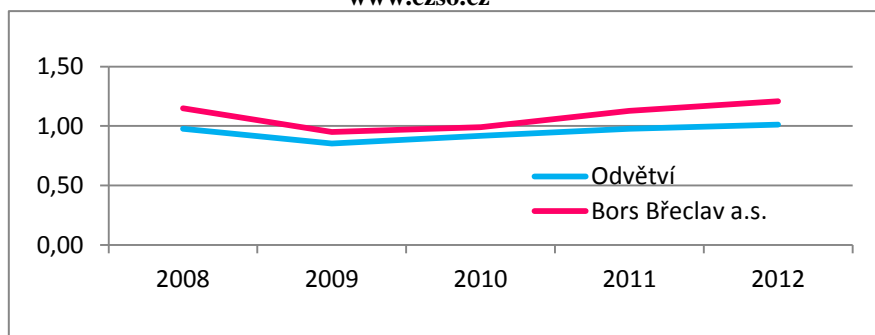
Tabulka 8: Srovnání průměrných hodnot ukazatelů aktivity s konkurentem, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.justice.cz

UKAZATELE AKTIVITY			
<i>Průměrné hodnoty za roky 2008 - 2012</i>	Bors Břeclav a.s.	ČSAD Hodonín a.s.	Rozdíl
obrat celkových aktiv	1,09	2,51	-1,42
obrat dlouhodobého majetku	1,55	4,03	-2,48
obrat zásob	33,97	29,94	4,03
obrat pohledávek	4,91	9,98	-5,07
obrat závazků	4,75	10,87	-6,12

Srovnání s odvětvím

Následující graf srovnává ukazatel obratu celkových aktiv analyzované společnosti s celým odvětvím. Ve všech studovaných letech si podnik vedl lépe než odvětví. Jak lze vidět, tak se ukazatel vyvíjel přibližně stejně u odvětví i společnosti. Svého maxima dosáhli v roce 2012, kdy obrat celkových aktiv u společnosti dosahoval hodnoty 1,21 a u odvětví 1,01. Naopak minimální obraty byly zaznamenány v roce 2009 v důsledku globální krize. V tomto roce činila hodnota obratu u společnosti 0,95 a u odvětví 0,85.

Graf 12: Srovnání ukazatele obratu celkových aktiv, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.czso.cz

9.3.2 Ukazatele likvidity

Pro potřeby této diplomové práce byla vypočítána běžná, pohotová a hotovostní likvidita. Tyto ukazatele se zaměřují na schopnost společnosti krátkodobě dostát svým závazkům. Hodnoty jednotlivých ukazatelů likvidity jsou znázorněny v grafu 13.

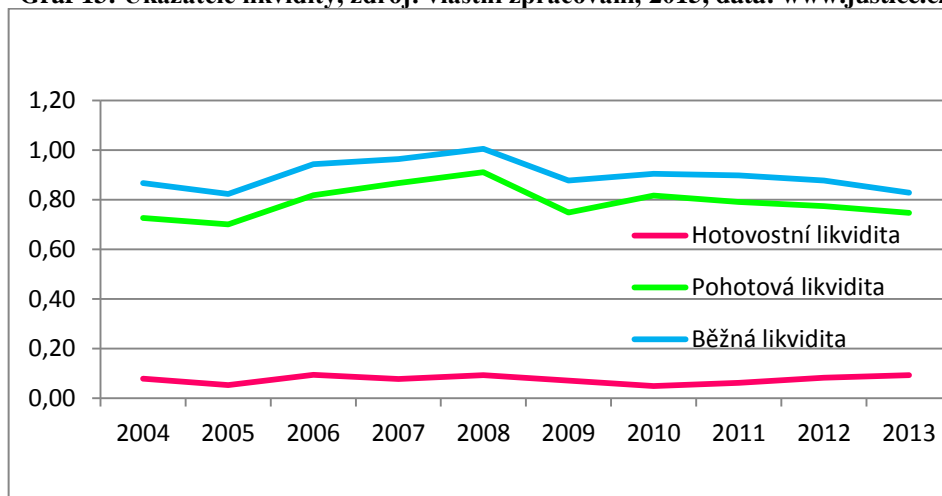
Běžná likvidita neboli likvidita třetího stupně vyjadřuje schopnost podniku přeměnit oběžná aktiva na peněžní prostředky a uhradit své krátkodobé závazky. Její hodnoty by se měly pohybovat v rozmezí 1,5 – 2,5. Sledovaný podnik těchto hodnot však v průběhu celého období nedosahuje a pohybuje se pouze okolo 0,90, což znamená, že krátkodobé závazky není možné hradit pouze z oběžných aktiv a musí být hrazeny také z dlouhodobého majetku. Nejvyšší byla běžná likvidita

v roce 2008, kdy dosahovala hodnoty 1,01 a absolutně nejnižší byla v roce 2005 s hodnotou 0,82.

Ukazatel pohotové likvidity na rozdíl od běžné likvidity vynechává v čitateli zásoby a jeho optimum se nachází v intervalu 1 – 1,5. Ani pohotová likvidita se nepohybuje v ideálním rozmezí a je opět nižší než doporučené hodnoty. Nejblíže optimu byla v roce 2008, ve kterém činila 0,91. Vývoj pohotové likvidity se shodoval s vývojem likvidity běžné.

Hotovostní likvidita vyjadřuje okamžitou schopnost společnosti uhradit své krátkodobé závazky a pracuje pouze s nejlídnějšími složkami aktiv. Hodnota tohoto ukazatele by se měla pohybovat v rozmezí 0,2 – 0,5. Jak je patrné z grafu 13, tak se hodnoty hotovostní likvidity nacházejí po celé období hluboko pod hranicí 0,2, což znamená, že byl podnik ohrožen platební neschopností. Průměrná hodnota tohoto ukazatele činila 0,08.

Graf 13: Ukazatele likvidity, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.justice.cz

Srovnání s konkurentem

Z hlediska ukazatelů likvidity jsou na tom obě srovnávané společnosti velice podobně, avšak ani jedna z nich nedosahuje optimálních hodnot. Firma Bors Břeclav a. s. mírně převyšuje svého konkurenta pouze v rámci pohotové likvidity. Naopak u běžné likvidity jsou její hodnoty nižší o 0,10 a u hotovostní likvidity o 0,01.

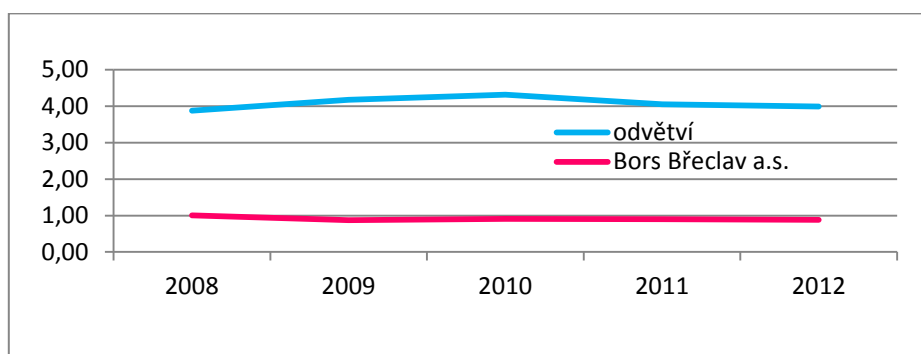
Tabulka 9: Srovnání průměrných hodnot ukazatelů likvidity s konkurentem, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.justice.cz

UKAZATELE LIKVIDITY			
<i>Průměrné hodnoty za roky 2008 - 2012</i>	Bors Břeclav a.s.	ČSAD Hodonín a.s.	Rozdíl
běžná likvidita	0,91	1,01	-0,10
pohotová likvidita	0,81	0,78	0,03
hotovostní likvidita	0,07	0,08	-0,01

Srovnání s odvětvím

Jak je z grafu 14 patrné, tak běžná likvidita odvětví v letech 2008-2012 vysoko převyšovala nejen hodnoty dosahované podnikem, ale i optimální hranici tohoto ukazatele, která se nachází mezi 1,5 - 2,5. Největší rozdíl mezi společností a odvětvím byl zaznamenán v roce 2010 a činil 3,41. Průměr tohoto ukazatele za odvětví byl 4,08.

Graf 14: Srovnání ukazatele běžné likvidity, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.czso.cz

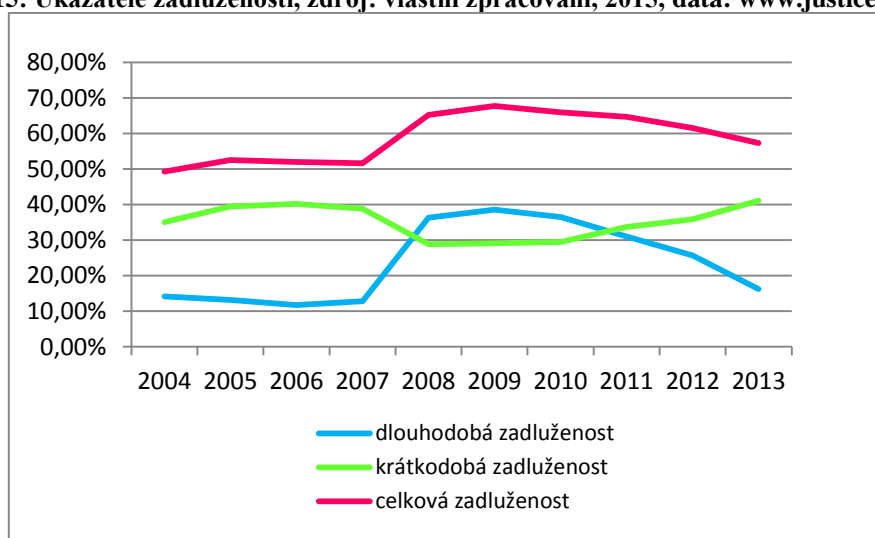
9.3.3 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti měří, jak podnik využívá k financování svých aktiv cizí zdroje a jak je schopen hradit své závazky. Majitelé firem dávají přednost vyšší zadluženosti, protože cizí kapitál je levnější a věřitelé preferují nižší zadluženost firmy. Při pohledu na graf 15, lze konstatovat, že celková a dlouhodobá zadluženost se vyvíjela přibližně stejným vývojem. Ukazatel celkové zadluženosti se ocitl na nejnižší úrovni v roce 2004 a jeho hodnota byla 49,23 %. Naopak nejvyšší byla celková zadluženost v roce 2009, kdy činila 67,73 %, což znamená, že aktiva podniku

byla pouze z 32,27 % financována vlastním kapitálem. Od následujícího roku celková zadluženost neustále meziročně klesala.

Dlouhodobá zadluženost udává, jaká část aktiv podniku je financována dlouhodobými závazky. V prvních čtyřech zkoumaných letech se dlouhodobá zadluženost společnosti pohybovala okolo 13 %, ale v roce 2008 nastal znatelný skok této položky na 36,33 %. Růst pokračoval ještě v roce 2009, kde dosáhl svého maxima (38,60 %) a stejně jako tomu bylo u předešlého ukazatele, tak i dlouhodobá zadluženost se začala od roku 2010 postupně snižovat.

Graf 15: Ukazatele zadluženosti, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.justice.cz

Naprosto odlišným způsobem od předešlých dvou indikátorů se vyvíjela krátkodobá zadluženost, která poměruje krátkodobý cizí kapitál s celkovými aktivy. Tento ukazatel meziročně rostl do roku 2006. Od roku 2007 byl evidován jeho pokles a v následujícím roce dosáhl svého minima, které představovalo 28,84 %. Tímto rokem pokles skončil a hodnota ukazatele krátkodobé zadluženosti začala opět narůstat.

Srovnání s konkurentem

Tabulka 10 se zabývá srovnáním ukazatelů zadluženosti. Konkurenční podnik vykazuje vyšší celkovou a krátkodobou zadluženost. Průměrná celková zadluže-

nost ČSAD Hodonín a.s. je o 3,99 % vyšší než u společnosti Bors Břeclav a.s. a krátkodobá zadluženost o 4,95 %. Pouze u dlouhodobé zadluženosti převyšuje analyzovaná společnost konkurenční podnik. Hodnoty zmíněných ukazatelů se v rámci obou společností pohybují zhruba na stejné úrovni a není mezi nimi žádný markantnější rozdíl.

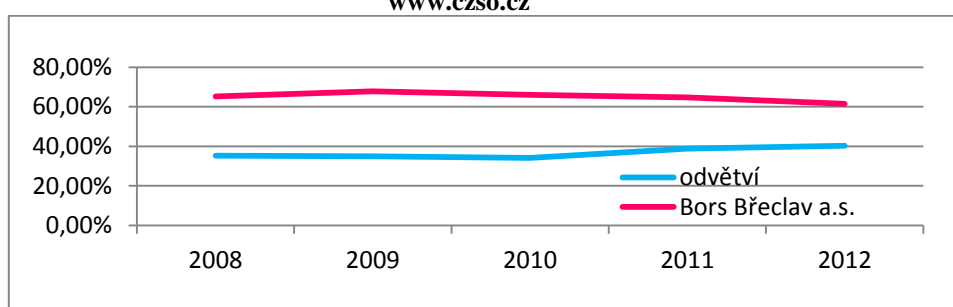
Tabulka 10: Srovnání průměrných hodnot ukazatelů zadluženosti s konkurentem, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.justice.cz

UKAZATELE ZADLUŽENOSTI			
Průměrné hodnoty za roky 2008 - 2012	Bors Břeclav a.s.	ČSAD Hodonín a.s.	Rozdíl
celková zadluženost	65,01%	69,00%	-3,99%
dlouhodobá zadluženost	33,61%	32,15%	1,46%
krátkodobá zadluženost	31,40%	36,35%	-4,95%

Srovnání s odvětvím

Srovnáme-li celkovou zadluženost podniku s odvětvím, zjistíme, že je po celou dobu vyšší. Nejznatelnější rozdíl mezi odvětvím a podnikem byl evidován v roce 2009, kdy byl ukazatel celkové zadluženosti společnosti o 32,87 % větší. Křivka tohoto ukazatele u odvětví nejprve mírně klesala a poslední dva roky začala stoupat.

Graf 16: Srovnání ukazatele celkové zadluženosti s odvětvím, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.czso.cz

Naopak vývoj celkové zadluženosti podniku se nejprve vyznačoval rostoucím trendem a od roku 2010 klesajícím. Graf 16 naznačuje postupné sblížování hodnot dosahovaných v odvětví a ve společnosti v rámci daného indikátoru.

9.3.4 Ukazatele rentability

Pro potřeby této diplomové práce byla také hodnocena rentabilita podniku. Ukazatele rentability neboli výnosnosti jsou měřítkem schopnosti podniku vytvářet nové efekty, dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu. Čím vyšší je rentabilita, tím lépe podnik hospodaří. Z grafu 17 je na první pohled patrná značná rozkolísanost hodnot jednotlivých ukazatelů výnosnosti. Rentabilita aktiv, vlastního kapitálu a celkového vloženého kapitálu dosahovala záporných hodnot během let 2005 a 2008. V ostatních letech byla kladná. Všechny tyto položky se vyvíjely stejným způsobem.

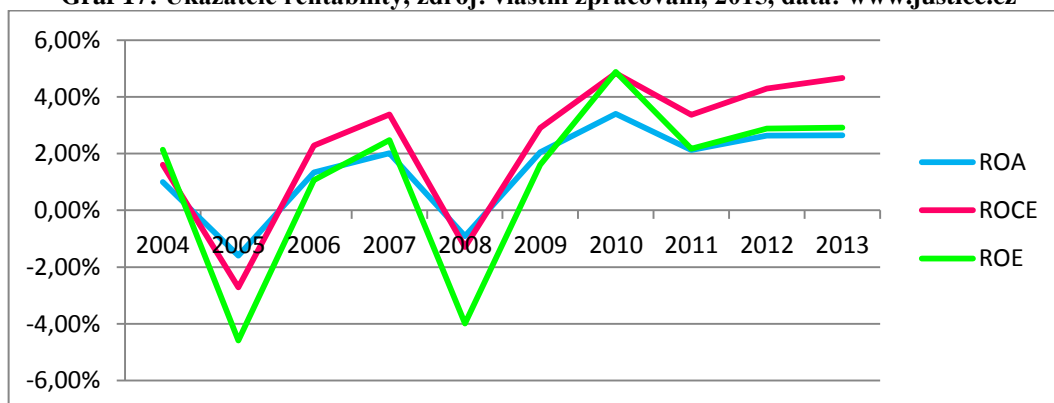
Rentabilita aktiv, je považována za hlavní měřítko výnosnosti. Poměruje zisk společnosti s celkovými aktivy. Jak již bylo řečeno, tak v roce 2005 a 2008 byl zisk podniku záporný, což znamenalo, že aktiva nepřinášela podniku kladné zhodnocení. Ukazatel ROA byl nejvyšší v roce 2010, kdy zisk připadající na jednu korunu celkových aktiv byl 3,4 %. Na nejnižší úrovni byla rentabilita celkových aktiv v roce 2005, kdy se pohybovala v záporných číslech.

Dalším zkoumaným ukazatelem je rentabilita vlastního kapitálu. ROE vyjadřuje efektivnost reprodukce kapitálu vloženého vlastníky a sleduje, kolik čistého zisku připadá na jednu korunu vlastního kapitálu. Nejvyšší hodnota tohoto ukazatele byla zaznamenána v roce 2010, ve kterém podnik realizoval nejvyšší zisk v rámci celého analyzovaného období. Na tomto kladném hospodářském výsledku se nejvýznamněji podílela divize osobní dopravy. Rok 2005 byl z hlediska rentability vlastního kapitálu nejméně úspěšný. Jeho hodnota činila - 4,59 %. Hlavní problém, se kterým se společnost tento rok potýkala, souvisel s nákladní dopravou. Nedostatečné tržby v této divizi byly způsobeny tvrdým konkurenčním tlakem na ceny. Jak je z grafu 17 patrné, vývoj ROE byl stejně nestabilní jako u ostatních dvou znázorněných rentabilit. Důležité však je, že v posledních pěti letech byly hospodářské výsledky vždy kladné.

Rentabilita celkového vloženého kapitálu, neboli zkráceně ROCE dosáhla svého maxima taktéž v roce 2010, kdy činila necelých 5 %. Naopak za nejméně úspěš-

né období z hlediska rentability celkového vloženého kapitálu lze označit rok 2005. Průměr tohoto ukazatele odpovídá 2,33 %.

Graf 17: Ukazatele rentability, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.justice.cz

Srovnání s konkurentem

Následující tabulka 11 je věnována průměrným hodnotám ukazatelů rentability. Jak je možné vidět, tak společnost Bors Břeclav a.s. si vedla v porovnání s ČSAD Hodonín a.s. lépe hned ve dvou ukazatelích. Nejvýraznější rozdíl byl spatřen u výnosnosti vlastního kapitálu. V rámci tohoto ukazatele Bors Břeclav a.s. reprodukoval vlastní kapitál efektivněji než jeho konkurent. Avšak ten měl naopak o 0,72 % vyšší rentabilitu celkového vloženého kapitálu.

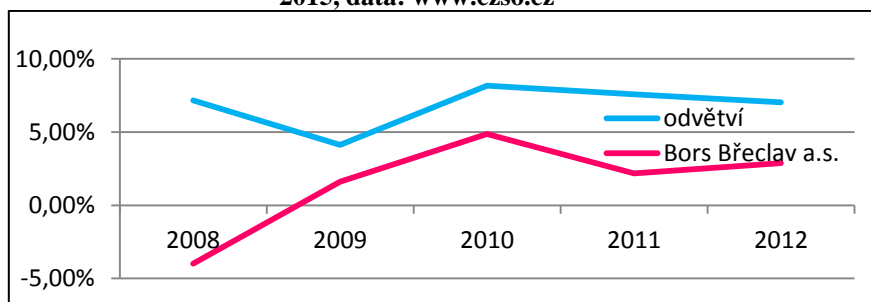
Tabulka 11: Srovnání průměrných hodnot ukazatelů rentability s konkurentem, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.justice.cz

UKAZATELE RENTABILITY			
Průměrné hodnoty za roky 2008 - 2012	Bors Břeclav a.s.	ČSAD Hodonín a.s.	Rozdíl
ROA	1,86 %	1,37 %	0,49 %
ROE	1,51 %	-0,07 %	1,58 %
ROCE	2,82 %	3,54 %	-0,72 %

Srovnání s odvětvím

Na základě srovnání hodnot podniku s hodnotami odvětví je na první pohled z grafu 18 zřejmé, že se podnik nachází pod průměrem odvětví. Největší rozdíl mezi odvětvím a společností nastal v roce 2008 a činil 11,17 %. Jak je z grafu patrné, tak se křivky rentabilit začaly na konci analyzovaného období sblížovat.

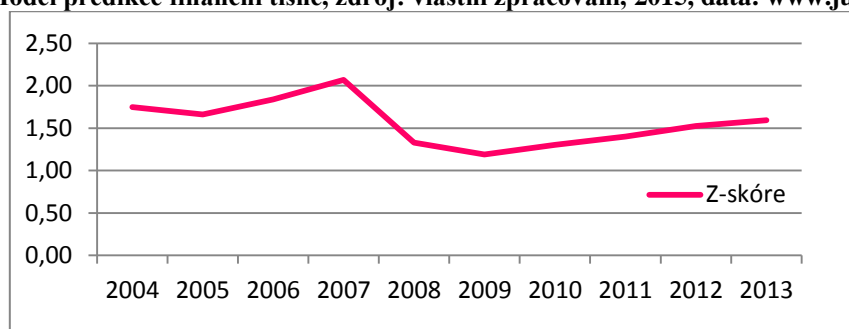
Graf 18: Srovnání ukazatele rentability vlastního kapitálu s odvětvím, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.czso.cz

9.4 Model predikce

Cílem modelů predikce finanční tísně je vyhodnotit finanční situaci firmy a předpovědět její další vývoj. Altmanův model neboli Z-skóre je jeden z nejvíce používaných bankrotních modelů. Na základě vypočtených hodnot rozděluje podniky do třech pásem. V prvním pásmu je firma považována za finančně zdravou, v druhém nelze jednoznačně rozhodnout o zdraví firmy a v posledním pásmu hrozí podniku bankrot. Společnost Bors Břeclav a.s. se v žádném sledovaném roce nepohybuje nad hranicí 2,9, která představuje pásmo prosperity, kde firma není ohrožena bankrotem. Po většinu období se podnik nachází v šedé zóně. Kritický byl pro společnost rok 2009. V tomto roce hodnota Z-skóre klesla na 1,19, což znamenalo, že podnik nebyl finančně zdravý a byl ohrožen bankrotem. Společnosti se nedařilo především díky nedostatečné poptávce po přepravních službách. Od roku 2010 hodnota Z-skóre každým rokem mírně narůstá.

Graf 19: Model predikce finanční tísně, zdroj: vlastní zpracování, 2015, data: www.justice.cz

10. Diskuze

V rámci této diplomové práce byla provedena finanční analýza vybraného podniku Bors Břeclav a.s. v letech 2004 až 2013.

V rámci horizontální analýzy společnosti bylo zjištěno, že během sledovaných let hodnota celkových aktiv a pasiv nejprve rostla a od roku 2010 začala mírně klesat. Na začátku období se bilanční sumy rovnaly 260 990 tis. Kč a v posledním analyzovaném roce jejich částka vyrostla na 368 469 tis. Kč. Stálý majetek představoval nejvyšší částku celkových aktiv a jeho hodnota průměrně činila 245 250 tis. Kč. Z grafů uvedených výše můžeme usuzovat, že vývoj celkových aktiv v jisté míře kopíruje vývoj stálého majetku. Z tohoto důvodu se podniku doporučuje, aby navýšoval svá stálá aktiva, protože pokud tato rozvahová položka stoupne, tak poroste i celkový majetek společnosti. Na celkových pasivech se s výjimkou roku 2004 nejvíce podílely cizí zdroje, zejména pak dlouhodobé a krátkodobé závazky. Postupem času však docházelo k neustálému snižování cizích zdrojů a zvyšování vlastního kapitálu. I když je pro podnik výhodnější financovat svůj majetek z cizích zdrojů, protože je levnější, tak by bylo z hlediska stability podniku lepší, kdyby stále navýšoval vlastní kapitál. Z horizontální analýzy výkazu zisku a ztrát je patrné, že celkové výnosy a náklady měly velice podobný kolísavý průběh. Celkové výnosy dosáhly svého maxima v roce 2007 a činily 639 934 tis. Kč. Celkové náklady společnosti byly taktéž nejvyšší v roce 2007, kdy jejich hodnota dosahovala 635 778 tis. Kč. Horizontální analýza byla provedena i u výsledku hospodaření za účetní období. Hodnoty tohoto hospodářského výsledku neustále kolísaly. V letech 2005 a 2008 vykazovala společnost ztrátu, což zapříčinilo to, že náklady byly vyšší než výnosy společnosti. Od roku 2009 byl výsledek hospodaření vždy kladný a aby tato situace pokračovala i v dalších letech, tak je nutné, aby se podnik soustředil zejména na činnosti, které mu přinášejí nejvyšší výnosy.

Z vertikální analýzy rozvahy a výkazu zisku a ztrát byly vyvozeny následující závěry. Největší část celkových aktiv byla tvořena stálým majetkem a jeho hodnota se v průměru nacházela okolo 67 % a nikdy neklesla pod 60 %, přičemž největší

měrou se na tom podílela položka dlouhodobého hmotného majetku. Oběžný majetek tvořil průměrně 31,5 % celkových aktiv. Nejvíce se na oběžných aktivech podílely krátkodobé pohledávky. V analýze pasiv bylo zjištěno, že rok 2004 byl jediným rokem, ve kterém byla aktiva společnosti z větší části kryta vlastním kapitálem a to 50,3 %, avšak po zbytek sledovaného období převažoval podíl cizích zdrojů. Také u výkazu zisku a ztrát byla provedena vertikální analýza. Viditelně nejvíce se na celkových výnosech podílely výkony, což naznačuje, že podnik získá nejvíce z prodeje vlastních služeb. Analyzovaná společnost je zaměřena především na poskytování služeb, kterými jsou nákladní a osobní doprava. Výkony se na celkových aktivech průměrně podílely 60,2 %. Tržby za prodej zboží představují již méně výraznou položku než výkony. V roce 2004 se na celkových aktivech podílely 21,76 % a v posledním roce jen 10,38 %. Toto snížení mohla způsobit divize Renaultu, která byla ovlivněna plošným trendem v podobě poklesu v oblasti prodeje nových vozidel. Výkonová spotřeba tvořila průměrně asi 49 %, což znamená, že na celkových nákladech měla největší podíl ze všech nákladových položek. Náklady na prodej zboží se z počátku pohybovaly okolo 20 %, ale postupem času se jejich podíl snižoval a jejich průměrná hodnota činila 14,45 %. V případě pokračování tohoto trendu by se pro společnost jednalo o výhodnou situaci vedoucí k dalšímu zvyšování přidané hodnoty.

Další část práce byla tvořena analýzou poměrových ukazatelů. Z výsledků analýzy aktivity je zřejmé, že nejvyšší hodnoty vykazoval obrat zásob. Vývoj tohoto indikátoru byl charakteristický značnými výkyvy a jeho obrátkovost se pohybovala mezi 26 – 43. Doba obratu zásob se průměrně pohybovala okolo 12 dní, což značí, že dochází k časté obměně zásob. Doba obratu pohledávek trvá zhruba 71 dní a závazků přibližně 76 dní a to znamená, že závazky byly v průměru uhrazeny déle než pohledávky. Tato situace je pro podnik pozitivní, protože své závazky hradí splacenými pohledávkami. Společnosti se doporučuje v této strategii pokračovat i nadále.

Dosažené výsledky likvidity naznačují, že ani jeden z ukazatelů se nenachází v rozmezí doporučených hodnot. Tento vývoj byl způsoben tím, že krátkodobé zá-

vazky společnosti rostly rychleji než oběžná aktiva. Likvidity jsou nicméně dlouhodobě stabilní, takže podnik pravděpodobně nemá problém se splácením závazků. Dlouhodobě nižší likvidity znamenají spíše snahu o maximální využití peněžních prostředků.

Z hlediska ukazatelů zadluženosti bylo zjištěno, že společnost preferuje cizí zdroje financování před vlastními. Ukazatel celkové zadluženosti průměrně činil zhruba 59 %, což znamená, že aktiva byla průměrně 41 % financována vlastním kapitálem. Celková zadluženost podniku je ve všech sledovaných letech vyšší než v odvětví, což znamená, že pro společnost bude obtížnější získat dodatečné zdroje bez toho aniž by nejprve zvýšila vlastní kapitál. Věřitelé preferují větší podíl vlastního majetku, protože čím je tento podíl větší, tím větší je i bezpečnostní polštář proti ztrátám věřitelů v případě likvidace společnosti. Z pohledu vlastníků je však výhodnější větší podíl cizího kapitálu, který je levnější. Čím vyšší je podíl cizího kapitálu, tím vyšší by ROE mělo být. Po většinu období bylo ROE větší než ROA. Z těchto důvodů je podniku doporučeno, aby se snažil o co největší rovnost vlastních a cizích zdrojů, aby bylo vyhověno oběma stranám.

Poslední skupinu poměrových ukazatelů tvoří ukazatele rentability. Výsledné hodnoty těchto indikátorů v jednotlivých letech byly značně nestabilní. V roce 2005 a 2008 se rentabilita pohybovala v mínusových číslech, což bylo způsobeno tím, že v uvedených letech dosáhl podnik záporných hospodářských výsledků, avšak v posledních pěti analyzovaných letech společnost vykazovala zisk. Při srovnání rentability podniku s hodnotami odvětví, bylo zjištěno, že se společnost po celou dobu pohybuje pod průměrem odvětví. Podnik by tak měl klást důraz na zvýšení výsledků hospodaření, které by se mohly zvýšit prostřednictvím růstu tržeb za služby. Toho by společnost mohla dosáhnout například tím, že bude zabezpečovat nákladní dopravu do míst, do kterých prozatím přepravu nezajišťovala.

Na závěr byla provedena predikce finanční tísně na základě bankrotního modelu Z-skóre. Z výsledných hodnot tohoto modelu lze konstatovat, že se společnost ani v jednom roce neocitla v pásmu prosperity, neboli v oblasti, kde je firma považována za finančně zdravou. Celosvětová krize se v roce 2009 promítla i do hospo-

daření podniku prostřednictvím nedostatečné poptávky po přepravních službách. V tomto roce klesla hodnota Z-skóre na 1,19, což znamenalo, že podnik byl ohrožen bankrotem. Po většinu času se společnost pohybovala v tzv. šedé zóně, kde nelze jednoznačně rozhodnout o zdraví firmy.

Z grafu č. 4 uvedeného výše v deváté kapitole, můžeme usuzovat, že vývoj celkových aktiv v jisté míře kopíruje vývoj stálého majetku. Z výsledných hodnot horizontální analýzy pasiv je zřejmé, že na celkových pasivech se nejvíce podílely cizí zdroje, avšak tato položka se začala postupně snižovat a podíl vlastního kapitálu se zvyšoval. I když je pro podnik výhodnější financovat svůj majetek z cizích zdrojů, protože je levnější, tak by bylo z hlediska stability podniku lepší, kdyby stále navyšoval vlastní kapitál. Aby však bylo vyhověno oběma stranám, jak vlastníkům, tak věřitelům, tak se doporučuje, aby se společnost snažila o co největší rovnost vlastních a cizích zdrojů. Pokud chce společnost navázat na kladné hospodářské výsledky z posledních let, tak je nutné, aby se soustředila zejména na činnosti, které jí přináší nejvyšší výnosy. Mezi tyto aktivity patří především nákladní a osobní doprava. Společnost by mohla dosáhnout vyšších tržeb například tím, že začne zabezpečovat nákladní dopravu do nových oblastí v rámci celé Evropy. Co se týče poměrového ukazatele aktivity, tak se firmě doporučuje, aby pokračovala v nastavené strategii, protože zjištěná doba obratu pohledávek je v průměru kratší než doba obratu závazků a to znamená, že podnik hradí své závazky splacenými pohledávkami. Z výsledných hodnot likvidity se společnosti doporučuje, aby optimalizovala poměr mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky.

Na závěr osmé kapitoly bylo provedeno vyhodnocení vlivu podniku na region. Tento vliv byl posuzován z ekonomického hlediska. Průměrně se společnost potýkala se 7 232 konkurenty, kteří podnikali ve stejném odvětví podle CZ-NACE. Z provedené analýzy bylo zjištěno, že se společnost významně podílí na zaměstnanosti a v roce 2013 byla dokonce vyhodnocena za nejlepšího zaměstnavatele v kraji. Dále bylo zjištěno, že průměrné hrubé měsíční mzdy podniku přesahovaly mzdy dosahované v odvětví H – doprava a skladování v JMK.

11. Závěr

Hlavním cílem této diplomové práce bylo zhodnocení ekonomické situace podniku se zohledněním jeho lokalizace. Tohoto cíle bylo dosaženo prostřednictvím čtyř dílčích cílů.

První dílčí cíl se týkal objasnění teoretických pojmů, které souvisí s danou problematikou. Tomuto cíli se věnují kapitoly 3., 4. a 5. Třetí kapitola je věnována poznatkům o regionu a regionalizaci. Čtvrtá kapitola je zaměřena na oblast regionálního rozvoje a regionální politiky a nakonec v poslední páté kapitole literární rešerše je rozebírána ekonomická analýza. Byla provedena analýza celkem 64 zdrojů českých a 12 zahraničních. Rešerše sestává jak z monografií, tak ze zdrojů elektronických.

V rámci druhého dílčího cíle bylo zjištěno, že na celkových aktivech společnosti se nejvíce podílela položka stálého majetku, především pak dlouhodobý hmotný majetek. Celková pasiva byla z větší části tvořena cizími zdroji, výjimkou byl pouze rok 2004, ve kterém mírně převažoval vlastní kapitál. Na celkových výnosech se z převážné většiny podílely výkony a to průměrně 60,2 % a nakonec nejvýznamnější položku v rámci celkových nákladů představovala výkonová spotřeba. Z výsledných hodnot ukazatelů aktivity bylo zřejmé, že závazky společnosti jsou v průměru uhrazovány déle než její pohledávky. Ukazatele likvidity nedosahovaly doporučených hodnot a může se zdát, že podnik byl z tohoto hlediska ohrožen platební neschopností. Avšak jak již bylo řečeno, tak dlouhodobě nižší likvidity znamenají spíše snahu o maximální využití peněžních prostředků. Co se týče zadluženosti podniku, tak se po celé období nachází nad průměrnými hodnotami odvětví, díky čemuž se podnik může dostat do situace, kdy pro něj bude obtížnější získat další zdroje financování. Jistá nestabilita se projevila i u rentability, jejíž hodnoty se pohybovaly pod úrovní odvětví. Na závěr ekonomické analýzy bylo posouzeno finanční zdraví společnosti. Na základě výsledků bankrotního modelu Z-skóre bylo zjištěno, že se podnik po většinu času nacházel v tzv. šedé zóně, což opětovně vypovídá o jeho nejisté stabilitě.

Třetí dílčí cíl byl zaměřen na analýzu prostředí, ve kterém podnik působí a také na posouzení jeho vlivu na region. Analyzovaná společnost Bors Břeclav a.s. se soustředí především na mezinárodní a vnitrostátní nákladní dopravu a osobní dopravu. V tomto cíli bylo rozebíráno postavení podniku v rámci odvětví v Jihomoravském kraji. Ze zjištěných dat plyne, že podnik v průběhu let čelil průměrně 7 232 konkurentům. Společnost zaměstnávala zhruba 1,37 % z celkového počtu zaměstnanců v odvětví dopravy a skladování v JMK. V souvislosti s celkovým množstvím ekonomických subjektů podnikajících v této činnosti lze konstatovat, že společnost měla významný podíl na zaměstnanosti v rámci daného odvětví v Jihomoravském kraji. Podle výsledných hodnot průměrných hrubých měsíčních mezd bylo zřejmé, že společnost vyplácí vyšší příjmy než odvětví.

Z provedené PEST analýzy bylo zjištěno, že pro politické prostředí v rámci kraje je významná regionální spolupráce, která je podporována hlavně Krajským úřadem Jihomoravského kraje. Jde především o vytváření mikroregionů, které jsou důležité pro prosazování společných zájmů obcí. Krajský úřad se také snaží podporovat podnikatelské subjekty prostřednictvím dotačního programu Jihomoravského kraje pro začínající podnikatele. Krajský úřad JMK prosazuje politiku společenské odpovědnosti, která se skládá z ekonomického, sociálního a environmentálního pilíře. Z PEST analýzy dále vyplývá, že právě tento kraj patří k regionům s významným ekonomickým potencionálem. Důležité postavení v ekonomice kraje má stále průmysl a to především díky průmyslové tradici Brna. Avšak největší podíl na HPH mají služby. Podíl nezaměstnaných osob v Jihomoravském kraji byl pátý nejvyšší v celé republice. Poznatky ohledně sociálního prostředí se týkají hlavně obyvatelstva dané oblasti. V roce 2013 žilo v Jihomoravském kraji celkem 1 170 078 obyvatel. Průměrný věk obyvatel je 41,7 let. Nejvíce osob bylo zaměstnáno v terciálním sektoru a naopak nejméně v primárním sektoru. Podle dat Českého statistického úřadu dosahovala průměrná hrubá měsíční mzda v tomto kraji částky 25 592 Kč. S výší mzdy souvisí vzdělanostní struktura obyvatel. Největší část populace měla středoškolské vzdělání. Kraj má dostatečné množství předškolních a školských zařízení a na vzdělanosti obyvatel má svůj podíl i univerzitní

vzdělání. Zdravotní péči zajišťuje v kraji celkem 21 nemocnic a ostatní samostatná zdravotnická zařízení. Podstatnou úlohu pro rozvoj společnosti má rozhodně věda a výzkum. V mezikrajském srovnání se tento region nachází na druhém místě v počtu subjektů provádějících výzkum a vývoj a v počtu zaměstnanců v tomto odvětví.

Čtvrtým dílčím cílem bylo sestavení určitých doporučení, které by vedly ke zlepšení ekonomické situace podniku. Jako hlavní doporučení lze uvést: zlepšení v oblasti zadluženosti, likvidity a rentability.

Výzkumná otázka: „Má společnost Bors Břeclav a.s. významný vliv na ekonomiku regionu?“ byla potvrzena. Na základě zjištěných výsledků lze konstatovat, že analyzovaný podnik má výrazný vliv na zaměstnanost a na průměrné hrubé mzdy v odvětví dopravy a skladování v Jihomoravském kraji.

12. Seznam použité literatury

Knižní zdroje

- BALEJ, Martin a Jiří ANDĚL. *Komplexní geografické hodnocení kulturní krajiny*. Vyd. 1. Ústí nad Labem: Tomáš Mikulenk, 2005, 201 s. ISBN 80-238-9682-2.
- BARDZIŃSKI, S. L.: Local Economic Policy during the Period of Systemic Transformation. UMK. Toruń 1994 In: NERMEND, Kesra. *Vector calculus in regional development analysis: comparative regional analysis using the example of Poland*. Berlin: Physica-Verlag, c2009, viii, 174 p. Contributions to economics. ISBN 978-379-0821-796.
- BAŠOVSKÝ, Oliver a Viliam LAUKO. *Úvod do regionálnej geografie*. 1. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1990, 118 s. ISBN 80-080-0278-6.
- BĚLOHLÁVEK, F., KOŠŤAN, P. Management. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2006, 724 s. ISBN 80-251-0396-X.
- ČADIL, Jan. *Regionální ekonomie: teorie a aplikace*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010, xi, 152 s. ISBN 978-80-7400-191-8.
- DZIEWOŃSKI, K. *Concepts and terms in the field of economic regionalization*. 1967. In: TOUŠEK, V.; KUNC, J.; VYSTOUPIL, J. a kol. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, 411 s. ISBN 978-80-7380-114-4.
- FOTR, Jiří. *Tvorba strategie a strategické plánování: teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 381 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3985-4.
- GALVASOVÁ, I., BINEK, J., CHABIČOVSKÁ, K., HOLEČEK, J., HALÁSEK, D.: Spolupráce obcí jako faktor rozvoje. Brno: Georgetown, 2007. 140 s. ISBN 80-251-20-9.
- GORZELAK, Grzegorz; KUKLIŃSKI, Antoni. *Dilemmas of Regional Policies in Eastern and Central Europe*. In: WOKOUN, René. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

-
- HAGGETT, P. (1965): *Locational Analysis in Human Geography*. London : Arnold. In: TOUŠEK, Václav, Josef KUNC a Jiří VYSTOUPIL. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 411 s. ISBN 978-807-3801-144.
 - HARROP, Jeffrey. *Structural funding and employment in the European union :financing the path to integration*. Cheltenham: Edward Elgar, 1996. xvii, 169. ISBN 1-85898-219-7.
 - HOOVER, E., GIARRATANI, F. *An Itroduction to Regional Economics*. Regional Research Institute, WVU, 1999. In ČADIL, Jan. *Regionální ekonomie: teorie a aplikace*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010, xi, 152 s. ISBN 978-80-7400-191-8.
 - HRDÝ, Milan a Michaela HOROVÁ. *Finance podniku*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009, 179 s. ISBN 978-80-7357-492-5.
 - JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Strategický marketing: [strategie a trendy]*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, 269 s. ISBN 978-80-247-2690-8.
 - KISLINGEROVÁ, Eva a Jiří HNILICA. *Finanční analýza: krok za krokem*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2008, xiii, 135 s. C.H. Beck pro praxi. ISBN 9788071797135.
 - KISLINGEROVÁ, Eva. *Oceňování podniku*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2001, xvi, 367 s. ISBN 80-717-9529-1.
 - KLAPKA, P.; TONEV, P. *Regiony a regionalizace*. In: KREJČÍ, T. a kol. *Regionální rozvoj : teorie, aplikace, regionalizace*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2010. 155 s. ISBN 978-80-7375-414-3.
 - KNÁPKOVÁ, Adriana a Drahomíra PAVELKOVÁ. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 205 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-3349-4.
 - KOL. AUTORŮ: *Prostorový rozvoj a plánování jako společné téma regionální politiky, územního plánování a evropské integrace*, MMR, ISBN 80-239-8174-2.
 - KOLEKTIV AUTORŮ (2004): *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 4. vyd., Ve vyd. a nakl. Aleš Čeněk 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004, 447 s. ISBN 80-864-7380-5

-
- KOVANICOVÁ, Dana. *Poklady skryté v účetnictví. Díl II: Finanční analýza účetních výkazů*. 4.aktual.vyd. Praha: Polygon, 1999, 288 s. ISBN 80-901-7784-0.
 - KOZEL, Roman. *Moderní marketingový výzkum: nové trendy, kvantitativní a kvalitativní metody a techniky, průběh a organizace, aplikace v praxi, přínosy a možnosti*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006, 277 s. ISBN 80-247-0966-X.
 - KRALICEK, Peter. *Základy finančního hospodaření*. Přeložil Josef Spal. 1 vydání. Praha: Linde Praha, 1993. 110 s. ISBN 80-85647-11-7.
 - KRAUS, Jiří a Věra PETRÁČKOVÁ. *Akademický slovník cizích slov: [A-Ž]*. Praha: Academia, 2001 dotisk, 834 s. ISBN 80-200-0982-5.
 - KREJČÍ, T. a kol. *Regionální rozvoj : teorie, aplikace, regionalizace*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2010. 155 s. ISBN 978-80-7375-414-3.
 - LAUSCHMANN, E. *Grundlagen einer Theorie der Regionalpolitik*. Jänecke. 1973. In: WOKOUN, R.; MALINOVSKÝ J. a kol. *Regionální rozvoj (Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. 1. vyd. Linde Praha a.s. 2008. 474 s. ISBN 978-80-7201-699-0.
 - MAIER, Karel. *Udržitelný rozvoj území*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 253 s. ISBN 978-80-247-4198-7.
 - MATES, Pavel a René WOKOUN. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. 1. vyd. Praha: Prospektrum, 2001, 196 s. ISBN 80-7175-100-6.
 - MATOUŠKOVÁ, Zdena. *Úvod do prostorové ekonomiky*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1992, 112 s.
 - MULAČOVÁ, Věra a Petr MULAČ. *Obchodní podnikání ve 21. století*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 520 s. Finanční řízení. ISBN 9788024747804.
 - PETIŠKOVÁ, Lenka. *Institucionální kvalita nových členských států Evropské unie*. Pardubice, 2007. Diplomová práce. Univerzita Pardubice.
 - PETRŮJ, Michal. *Programy a strategie v regionálním rozvoji: studijní opora*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013. ISBN 978-807-3757-496.
 - PORTER, Michael E. *Konkurenční strategie: metody pro analýzu odvětví a konkurentů*. Praha: Victoria Publishing, 1994, xv, 403 s. ISBN 80-856-0511-2.

-
- REDLICOVÁ, Radka. *Regionální ekonomika: pro bakalářské studium*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013. ISBN 978-807-3757-793.
 - RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2008, 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2.
 - SEDLÁČKOVÁ, Helena a Karel BUCHTA. *Strategická analýza*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, xi, 121 s. ISBN 80-717-9367-1.
 - SCHOLLEOVÁ, Hana. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2012, 268 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4004-1.
 - SRPOVÁ, Jitka. *Základy podnikání: teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 427 s. ISBN 978-80-247-3339-5.
 - STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.
 - SYNEK, Miloslav, Heřman KOPKÁNEŠ a Markéta KUBÁLKOVÁ. *Manažerské výpočty a ekonomická analýza*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2009, xviii, 301 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-154-3.
 - SYNEK, Miloslav. *Manažerská ekonomika*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2007, 452 s. Expert (Grada Publishing). ISBN 9788024719924.
 - SYNEK, Miloslav. *Podniková ekonomika*. 4. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, xxv, 475 s. ISBN 80-717-9892-4.
 - TOUŠEK, Václav, Josef KUNC a Jiří VYSTOUPIL. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 411 s. ISBN 978-807-3801-144.
 - VEBER, Jaromír. *Management: základy, prosperita, globalizace*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2000, 700 s. ISBN 80-726-1029-5.
 - VOCHOZKA, Marek. *Metody komplexního hodnocení podniku*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011, 246 s. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-3647-1.
 - VOCHOZKA, Marek a Petr MULAČ. *Podniková ekonomika*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 570 s. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-4372-1.

-
- WOKOUN, R., MATES, P.: Management regionální politiky a reforma veřejné správy. 1. vyd. Praha: Linde, 2006. 351 s. ISBN 80-7201-608-3.
 - WOKOUN, René. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.
 - ZALAI, Karol. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. 1. vyd. Bratislava: Sprint, 1997, 297 s. ISBN 80-888-4818-0.

Internetové zdroje

- BORS Břeclav a.s. [online]. 2015 [cit. 2015-04-28]. Dostupné z: <http://www.bors.cz/>
- Dotační portál Krajského úřadu Jihomoravského kraje. *Aktuality* [online]. 2015 [cit. 2015-04-13]. Dostupné z: <http://dotace.kr-jihomoravsky.cz/News.aspx>
- *Justice.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: <http://portal.justice.cz/Justice2/Uvod/uvod.aspx>
- Katalog produktů. *Český statistický úřad* [online]. 2015 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/katalog-produktu>
- Klasifikace územních statistických jednotek (CZ-NUTS) - 2011. *Český statistický úřad* [online]. 2015 [cit. 2015-04-14]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_uzemnich_statistickych_jednotek_-cz_nuts-_2011
- O CzechInvestu. *CzechInvest* [online]. 2015 [cit. 2015-04-14]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/o-czechinvestu>
- Průzkum zaměstnanosti v Jihomoravském kraji. *Portál Jihomoravského kraje* [online]. 2015 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=168630&TypeID=1>
- Regional development. *OECD* [online]. 2015 [cit. 2015-04-18]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/gov/regional-policy/regionaldevelopment.htm>

-
- Regionální politika. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. 2015 [cit. 2015-04-13]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika>
 - ROMANCOV, Michael. Regionální politika EU - decentralizace shora. *Politologický časopis* [online]. Brno: Nadace Mezinárodního politologického ústavu, 2002, č. 3 [cit. 2015-04-13]. Dostupné z: <http://www.politologickycasopis.cz/userfiles/file/2002/3/2002-3-11-Romancov-Region%E2%80%A0ln%C2%B0%20politika%20EU%20%20decentralizace%20shora.pdf>
 - Statistická ročenka Jihomoravského kraje. *Český statistický úřad* [online]. 2015 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-jihomoravskeho-kraje-2014-l8536sjvyh>
 - Výdaje na výzkum a vývoj v Jihomoravském kraji v letech 2008 až 2013. *Český statistický úřad* [online]. 2015 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xb/vydaje_na_vyzkum_a_vyvoj_v_jihomoravskem_kraji_v letech_2008_az_2013
 - *Výzkum a vývoj v ČR* [online]. 2015 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: <http://www.vyzkum.cz/>
 - *Worldwide Governance Indicators* [online]. 2015 [cit. 2015-04-13]. Dostupné z: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/index.aspx#home>
 - Základní údaje o Jihomoravském kraji. *Portál Jihomoravského kraje* [online]. 2015 [cit. 2015-04-18]. Dostupné z: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=27204&TypeID=2>
 - Zákon číslo 248 ze dne 29. června 2000 o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000. částka 73. s 3549. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=49565&nr=248~2F2000&rpp=15#local-content>

- Zpráva o společenské odpovědnosti za rok 2012 a 2013. *Portál Jihomoravského kraje* [online]. 2015 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=218496&TypeID=7

Přílohy

Seznam obrázků

Obrázek 1: Klasifikace regionů podle jejich formy.....	11
Obrázek 2: Vnější a vnitřní prostředí	23
Obrázek 3: PEST analýza vlivu prostředí.....	24
Obrázek 4: Model pěti sil.....	26
Obrázek 5: SWOT analýza	26
Obrázek 6: Stupnice hodnocení Quick testu podle Kralicka.....	34
Obrázek 7: Organizační struktura společnosti, zdroj: vlastní zpracování	44
Obrázek 8: : Lokalizace sídla společnosti a provozoven v Jihomoravském kraji	45

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet zaměstnanců dle jednotlivých činností v letech 2004 až 2013	42
Tabulka 2: Věkové složení zaměstnanců v letech 2004 až 2013	43
Tabulka 3: Ekonomické subjekty podle převažující činnosti CZ-NACE v JMK	46
Tabulka 4: Průměrný evidenční počet zaměstnanců podle CZ-NACE v JMK	47
Tabulka 5: Průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců podle odvětví CZ-NACE v JMK	47
Tabulka 6: Vertikální analýza výnosových položek VZZ.....	65
Tabulka 7: Vertikální analýza nákladových položek VZZ	66
Tabulka 8: Srovnání průměrných hodnot ukazatelů aktivity s konkurentem	68
Tabulka 9: Srovnání průměrných hodnot ukazatelů likvidity s konkurentem.....	71
Tabulka 10: Srovnání průměrných hodnot ukazatelů zadluženosti s konkurentem	73
Tabulka 11: Srovnání průměrných hodnot ukazatelů rentability s konkurentem..	75

Seznam grafů

Graf 1 Kvalifikační struktura zaměstnanců v roce 2013.....	43
Graf 2: Indikátor politické stability a absence násilí v letech 2004 až 2013	50

Graf 3: Horizontální analýza celkových aktiv a pasiv.....	57
Graf 4: Vývoj celkových aktiv.....	58
Graf 5: Vývoj celkových pasiv.....	59
Graf 6: Horizontální analýza výnosových položek VVZ.....	61
Graf 7: Horizontální analýza nákladových položek VZZ.....	61
Graf 8: Horizontální analýza výsledku hospodaření za účetní období.....	62
Graf 9: Vertikální analýza aktiv.....	63
Graf 10: Vertikální analýza pasiv.....	64
Graf 11: Ukazatele obratu aktiv.....	67
Graf 12: Srovnání ukazatele obratu celkových aktiv.....	69
Graf 13: Ukazatele likvidity.....	70
Graf 14: Srovnání ukazatele běžné likvidity.....	71
Graf 15: Ukazatele zadluženosti.....	72
Graf 16: Srovnání ukazatele celkové zadluženosti s odvětvím.....	73
Graf 17: Ukazatele rentability.....	75
Graf 18: Srovnání ukazatele rentability vlastního kapitálu s odvětvím.....	76
Graf 19: Model predikce finanční tísně.....	76

Přílohy

Příloha 1: Rozvaha.....	93
Příloha 2: Výkaz zisku a ztrát.....	94
Příloha 3: Ukazatele vertikální analýzy.....	95
Příloha 4: Ukazatele horizontální analýzy.....	96
Příloha 5: Poměrové ukazatele.....	97
Příloha 6: Z-skóre.....	97
Příloha 7: Finanční analýza odvětví.....	97
Příloha 8: Poměrové ukazatele společnosti ČSAD Hodonín a.s.....	98

Příloha 1: Rozvaha, zdroj: vlastní zpracování, data: www.justice.cz

v tis. Kč	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
aktiva celkem	260 990	270 015	313 124	319 574	409 501	430 809	428 367	421 790	400 267	368 469
stálá aktiva celkem - dlouhodobý majetek	178 714	179 478	191 528	194 952	286 952	315 230	304 886	287 249	271 701	241 813
dlouhodobý hmotný majetek	178 159	178 833	190 402	193 880	286 106	314 557	304 103	271 317	255 920	226 152
dlouhodobý nehmotný majetek	83	164	625	575	288	124	262	376	238	95
dlouhodobý finanční majetek	472	481	501	497	558	549	521	556	543	566
oběžná aktiva celkem	79 238	87 662	118 765	119 502	118 718	110 025	114 257	127 661	125 910	125 334
zásoby	12 788	13 094	15 810	12 064	11 123	16 048	11 035	15 240	14 934	12 411
dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0	0	0	5 251	5 560	9 652	10 778
krátkodobé pohledávky	59 218	69 007	91 178	97 922	96 645	85 052	91 865	98 144	89 571	88 063
krátkodobý finanční majetek	7 232	5 561	11 777	10 9 516	10 950	8 925	6 106	8 717	11 753	14 082
ostatní aktiva celkem	3 038	2 875	2 831	5 120	3 831	5 554	9 224	6 880	2 656	1 322
pasiva celkem	260 990	270 015	313 124	319 574	409 501	430 809	428 367	421 790	400 267	368 469
vlastní kapitál	130 567	124 748	146 288	149 899	139 098	137 890	144 837	147 925	152 196	156 698
základní kapitál	89 772	89 772	89 772	89 772	89 772	89 772	89 772	89 772	89 772	89 772
kapitálové fondy	21 106	21 106	21 106	21 106	21 106	21 096	21 069	21 069	21 056	21 102
fondy tvořené ze zisku	11 999	12 145	6 461	6 611	6 767	1 201	1 326	1 695	1 902	2 156
nerozdělený výsledek hospodaření minulých období	4 900	7 449	25 988	28 702	27 007	23 608	25 610	32 177	35 088	39 107
výsledek hospodaření běžného období	2 790	-5 724	2 961	3 708	-5 554	2 213	7 060	3 212	4 378	4 561
cizí zdroje	128 497	141 896	162 798	165 043	266 867	291 779	282 533	272 967	246 090	211 288
rezervy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	340
dlouhodobé závazky	31 818	33 789	36 853	41 052	148 763	166 298	156 134	118 868	93 026	52 541
krátkodobé závazky	63 927	74 364	92 313	89 260	78 464	95 024	91 668	107 535	110 379	113 072
bankovní úvěry a výpomoci	32 752	33 743	33 632	34 731	39 640	30 457	34 731	46 564	42 685	45 335
krátkodobé bankovní úvěry	27 510	32 102	33 632	34 731	39 640	30 457	34 731	34 564	33 085	38 135
bankovní úvěry dlouhodobé	5 242	1 641	0	0	0	0	0	12 000	9 600	7 200
ostatní pasiva celkem	1 926	3 371	4 038	4 632	3 536	1 140	997	898	1 981	483

Příloha 2: Výkaz zisku a ztrát, zdroj: vlastní zpracování, data: www.justice.cz

Oz n.	Text	v tis. Kč									
		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
I.	Tržby za prodej zboží	96 300	107 763	105 791	99 875	101 532	76 562	73 846	76 795	74 597	63 551
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	88 328	101 509	99 613	92 770	95 967	71 904	71 102	73 799	71 612	58 487
+	Obchodní marže	7 972	6 254	6 178	7 105	5 565	4 658	2 744	2 996	2 985	5 064
II.	Výkony	247 898	274 343	343 862	420 961	369 814	333 546	350 728	399 863	409 926	394 061
II. 1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	247 314	273 613	343 376	420 348	369 418	332 803	349 861	399 094	409 180	393 713
B.	Výkonová spotřeba	201 516	223 975	281 295	353 223	322 997	278 706	282 669	319 732	323 594	306 054
+	Přidaná hodnota	54 354	56 622	68 745	74 843	52 382	594 988	70 803	83 127	89 317	93 071
C.	Osobní náklady	92 220	92 029	103 619	113 750	112 620	132 357	131 865	137 697	138 112	137 340
D.	Daně a poplatky	11 069	17 841	20 738	24 776	22 335	21 913	20 983	24 426	24 500	25 142
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	21 986	23 055	22 691	25 229	26 926	46 011	48 852	47 473	46 725	46 677
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	22 914	25 225	41 494	11 309	14 293	39 447	13 653	14 877	11 665	11 458
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	14 186	19 204	33 169	5 903	9 355	18 255	12 144	12 577	8 208	9 352
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	-1 701		572	44	612	-263	-57	-111	79	961
IV.	Ostatní provozní výnosy	74 779	78 356	86 677	92 350	108 201	153 071	154 953	137 010	136 481	136 149
H.	Ostatní provozní náklady	2 685	3 495	3 207	3 442	4 082	3 760	8 261	1 864	4 014	7 301
V.	Převod provozních výnosů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.	Převod provozních nákladů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
*	Provozní výsledek hospodaření	11 599	4 788	12 920	5 358	-1 054	29 983	17 361	11 088	15 825	13 905
VII	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	0	0	0	0	137	270	0	0	0	0
X.	Výnosové úroky	33	43	9	111	541	278	10	45	149	50
N.	Nákladové úroky	1 437	1 791	1 840	2 290	3 621	4 029	3 966	4 005	4 412	3 718
XI.	Ostatní finanční výnosy	663	406	275	328	664	091	200	440	060	085
O.	Ostatní finanční náklady	9 681	10 537	11 021	14 351	17 010	30 787	12 011	11 596	12 504	11 292
*	Finanční výsledek hospodaření	-10 422	-10 879	-10 577	-1 202	-6 289	-25 177	-6 767	-6 116	-9 707	-7 875
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	-1 613		793	448	789	593	534	760	739	469
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	2 790	-5 724	1 550	3 708	-5 554	2 213	7 060	3 212	4 379	4 561

**	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	2	-5	1	3	-5	2	7	3	4	4
*		790	724	550	708	554	213	060	212	379	561
**	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	1	-6	2	4	-7	4	10	4	6	6
**		177	091	343	156	343	806	594	972	118	030

Příloha 3: Ukazatele vertikální analýzy, zdroj: vlastní zpracování, data: www.jusitice.cz

Vybrané položky rozvahy										
Podíl v %	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Celková aktiva	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Stálá aktiva	68,48	66,47	61,17	61,00	70,07	73,17	71,17	68,10	67,88	65,63
Oběžná aktiva	30,36	32,47	37,93	37,39	28,99	25,54	26,67	30,27	31,46	34,01
Ostatní aktiva	1,16	1,06	0,90	1,60	0,94	1,29	2,15	1,63	0,66	0,36
Celková pasiva	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Vlastní kapitál	50,03	46,20	46,72	46,91	33,97	32,01	33,81	35,07	38,02	42,53
Cizí zdroje	49,23	52,55	51,99	51,64	65,17	67,73	65,96	64,72	61,48	57,34
Ostatní pasiva	0,74	1,25	1,29	1,45	0,86	0,26	0,23	0,21	0,49	0,13
Vybrané položky výkazu zisku a ztrát										
Podíl v %	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Výnosy celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Tržby za prodej zboží	21,76	22,12	18,24	15,61	16,69	12,50	12,26	12,04	11,66	10,38
Výkony	56,01	56,32	59,28	65,78	60,81	54,48	58,22	62,67	64,06	64,35
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	5,18	5,18	7,15	1,77	2,35	6,44	2,27	2,33	1,82	1,87
Ostatní provozní výnosy	16,90	16,09	14,94	14,43	17,79	25,00	25,72	21,47	21,33	22,23
Výnosové úroky	0,01	0,01	0,00	0,02	0,58	0,05	0,00	0,01	0,02	0,01
Ostatní finanční výnosy	0,15	0,29	0,39	2,40	1,75	1,48	1,53	1,48	1,10	1,16
Náklady celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Osobní náklady	20,89	18,66	17,93	17,89	18,30	21,79	22,28	21,75	21,79	22,65
Náklady na prodej zboží	20,01	20,58	17,24	14,59	15,59	11,84	12,01	11,66	11,30	9,65
Výkonová spotřeba	45,65	45,41	48,69	55,56	52,48	45,88	47,76	50,51	51,06	50,48
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	4,98	4,67	3,93	3,97	4,37	7,57	8,25	7,50	7,37	7,70
ZC prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	3,21	3,89	5,74	0,93	1,52	3,01	2,05	1,99	1,30	1,54
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	-0,39	-0,04	0,10	0,01	0,10	-0,04	0,01	-0,02	0,01	0,16
Ostatní provozní náklady	0,61	0,71	0,56	0,54	0,66	0,62	1,40	0,29	0,63	1,20

Nákladové úroky	0,33	0,36	0,32	0,36	0,59	0,66	0,67	0,63	0,70	0,61
Ostatní finanční náklady	2,19	2,14	1,91	2,26	2,76	5,07	2,03	1,83	1,97	1,86
Daně a poplatky	2,51	3,62	3,59	3,90	3,63	3,61	3,55	3,86	3,87	4,15

Příloha 4: Ukazatele horizontální analýzy, zdroj: vlastní zpracování, data: www.justice.cz

	2005/ 2004	2006/ 2005	2007/ 2006	2008/ 2007	2009/ 2008	2010/ 2009	2011/ 2010	2012/ 2011	2013/ 2012
1) absolutní změny									
Celková aktiva	9 025	43 109	6 450	89 927	21 308	-2 442	-6 577	523	-31 798
Stálá aktiva	764	12 050	3 424	92 000	28 278	-10 344	-17 637	-15 548	-29 888
Oběžná aktiva	8 424	31 103	737	-784	-8 693	4 232	13 404	-1 751	-576
Ostatní aktiva	-163	-44	2 289	-1 289	1 723	3 670	-2 344	-4 224	-1 334
2) relativní změny (v %)									
Celková aktiva	3,46	15,97	2,06	28,14	5,20	-0,57	-1,54	-5,10	-7,94
Stálá aktiva	0,43	6,71	1,79	47,19	9,85	-3,28	-5,78	-5,41	-11,00
Oběžná aktiva	10,63	35,48	0,62	-0,66	-7,32	3,85	11,73	-1,37	-0,46
Ostatní aktiva	-5,37	-1,53	80,85	-25,18	44,98	66,08	-25,41	-61,40	-50,23
1) absolutní změny									
Celková pasiva	9 025	43 109	6 450	89 927	21 308	-2 442	-6 577	523	-31 798
Vlastní kapitál	-5 819	21 540	3 611	801	-1 208	6 947	3 088	4 271	4 502
Cizí zdroje	13 399	20 902	2 245	824	24 912	-9 246	-9 566	877	802
Ostatní pasiva	1 445	667	594	-1 096	-2 396	-143	-99	1 083	-1 498
2) relativní změny (v %)									
Celková pasiva	3,46	15,97	2,06	28,14	5,20	-0,57	-1,54	-5,10	-7,94
Vlastní kapitál	-4,46	17,27	2,47	-7,21	-0,87	5,04	2,13	2,89	2,96
Cizí zdroje	10,43	14,73	1,38	61,70	9,33	-3,17	-3,39	-9,85	-14,14
Ostatní pasiva	75,03	19,79	14,71	-23,66	-67,76	-12,54	-9,93	120,60	-75,62
1) absolutní změny	2005/ 2004	2006/ 2005	2007/ 2006	2008/ 2007	2009/ 2008	2010/ 2009	2011/ 2010	2012/ 2011	2013/ 2012
výnosy celkem	44 549	92 972	59 826	-31 752	4 083	-9 875	35 640	1 848	-27 524
tržby za prodej zboží	11 463	-1 972	-5 916	1 657	970	-2 716	2 949	-2 198	-11 046
Výkony	26 445	69 519	77 099	-51 147	-36 268	17 182	49 135	10 063	-15 865
tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	2 311	16 269	-30 185	2 984	25 154	-25 794	1 224	-3 212	-207
2) relativní změny (v %)									
výnosy celkem	10,07	19,09	10,31	-4,96	0,67	-1,61	5,92	0,29	-4,30
tržby za prodej zboží	11,90	-1,83	-5,59	1,66	-24,59	-3,55	3,99	-2,86	-14,81
výkony	10,67	25,34	22,42	-12,15	-9,81	5,15	14,01	2,52	-3,87
tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	10,09	64,50	-72,75	26,39	175,99	-65,39	8,97	-21,59	-1,77

Příloha 5: Poměrové ukazatele, zdroj: vlastní zpracování, data: www.justice.cz

Likvidita	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Běžná likvidita	0,87	0,82	0,94	0,96	1,01	0,88	0,90	0,90	0,88	0,83
Pohotová likvidita	0,73	0,70	0,82	0,87	0,91	0,75	0,82	0,79	0,77	0,75
Hotovostní likvidita	0,08	0,05	0,09	0,08	0,09	0,07	0,05	0,06	0,08	0,09
Aktivita	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
obrat celkových aktiv	1,32	1,41	1,43	1,63	1,15	0,95	0,99	1,13	1,21	1,24
obrat zásob	26,87	29,13	28,41	43,12	42,34	25,51	38,40	31,23	32,39	36,84
obrat pohledávek	5,80	5,53	4,93	5,31	4,87	4,81	4,61	4,85	5,40	5,19
obrat závazků	5,38	5,13	4,87	5,83	6,00	4,31	4,62	4,43	4,38	4,04
Doba obratu zásob (dny)	13,58	12,53	12,85	8,46	8,62	14,31	9,51	11,69	11,27	9,91
Doba obratu pohledávek (dny)	62,90	66,04	74,09	68,70	74,90	75,83	79,14	75,28	67,58	70,29
Doba obratu závazků (dny)	67,91	71,17	75,01	62,63	60,81	84,73	78,97	82,48	83,28	90,26
obrat dlouhodobého majetku	1,92	2,12	2,35	2,67	1,64	1,30	1,39	1,66	1,78	1,89
Rentabilita (v %)	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ROA	1,00	-1,59	1,34	2,02	-0,91	2,05	3,40	2,13	2,63	2,65
ROE	2,14	-4,59	1,06	2,47	-3,99	1,60%	4,87	2,17	2,88	2,91
ROCE	1,61	-2,71	2,28	3,38	-1,29	2,90	4,84	3,36	4,29	4,66
Zadluženost (v %)	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Celková zadluženost	49,23	52,55	51,99	51,64	65,17	67,73	65,96	64,72	61,48	57,25
Dlouhodobá zadluženost	14,20	13,12	11,77	12,85	36,33	38,60	36,45	31,03	25,64	16,21
Krátkodobá zadluženost	35,03	39,43	40,22	38,80	28,84	29,13	29,51	33,69	35,84	41,04

Příloha 6: Z-skóre, zdroj: vlastní zpracování, data: www.justice.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
x1	-0,05	-0,07	-0,02	-0,01	0,00	-0,04	-0,03	-0,03	-0,04	-0,07
x2	0,01	-0,02	0,00	0,01	-0,01	0,01	0,02	0,01	0,01	0,01
x3	0,01	-0,02	0,01	0,02	-0,01	0,02	0,03	0,02	0,03	0,03
x4	1,02	0,88	0,90	0,91	0,52	0,47	0,51	0,54	0,62	0,74
x5	1,32	1,41	1,43	1,63	1,15	0,95	0,99	1,13	1,21	1,24
Z-skóre	1,75	1,66	1,84	2,07	1,33	1,19	1,30	1,40	1,53	1,59

Příloha 7: Finanční analýza odvětví, zdroj: vlastní zpracování, data: www.czso.cz

Finanční analýza odvětví - vybrané ukazatele					
CZ-NACE - H - Doprava a skladování					
	2008	2009	2010	2011	2012
obrat CA	2,88	3,30	3,41	3,15	3,11
ROE	7,17%	4,13%	8,18%	7,59%	7,04%
celková zadluženost	35,20%	34,86%	34,19%	38,79%	40,32%
běžná likvidita	3,88	4,17	4,32	4,05	3,99

Příloha 8: Poměrové ukazatele společnosti ČSAD Hodonín a.s., zdroj: vlastní zpracování, data: www.justice.cz

Likvidita	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
běžná	0,86	1	0,9	0,95	1,03	1	0,95	1,13
pohotová	0,69	0,79	0,7	0,75	0,8	0,75	0,72	0,86
hotovostní	0,08	0,1	0,08	0,07	0,1	0,07	0,06	0,1
Aktivita	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
obrat celkových aktiv	2,27	3,15	3,08	2,87	2,23	2,1	2,48	2,86
obrat dlouhodobého majetku	3,59	4,92	4,87	4,36	3,43	3,26	4,2	4,92
obraz zásob	31,47	41,89	39,63	40,81	29,36	24,71	26,09	28,74
obrat pohledávek	9,03	13,34	12,33	12,04	9,72	8,91	8,89	10,26
obrat závazků	6,63	12,47	11,72	11,72	10,63	9,78	9,93	12,28
Rentabilita	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ROA	2,27%	6,88%	3,93%	0,92%	2,48%	0,95%	1,03%	1,46%
ROE	1,49%	9,62%	3,91%	-6,26%	1,01%	2,26%	0,63%	2,01%
ROCE	5,73%	16,26%	10,72%	2,78%	6,42%	2,43%	2,63%	3,47%
Zadluženost	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
celková	63,50%	65,60%	67,29%	74,52%	70,96%	69,24%	67,17%	63,11%
dlouhodobá	20,95%	30,39%	26,47%	38,20%	37,47%	34,20%	24,79%	26,07%
krátkodobá	41,35%	34,53%	39,98%	35,40%	33,12%	34,65%	41,98%	36,59%